

Нова Европа

Периодична библиотека за државните проблеми на новия ред

Проф. Ото Кьолройтер

*Професор по публично право в Мюнхенския университет
Член на Германската Академия*

STAATSRECHTLICHE PROBLEME DER NEUEN ORDNUNG
HERAUSGEBEN VON PROF. Dr. L. Wladikin – Sofia

Jahrgang 1

HEFT 2.

Otto Koellreutter
o. ö Professor des öffentlichen Rechts and der Universität München
Mitglied der Deutschen Akademie

Der Aufbau des Deutschen Führerstaates

Sofia 1941

Проф. Ото Кьолройтер

*Професор по публично право в Мюнхенския университет
Член на Германската Академия*

**УСТРОЙСТВО
НА
ГЕРМАНСКАТА ВОДАЧЕСКА ДЪРЖАВА**

Нова Европа

С позволението на автора преведе от оригинала
Д-р Иван Райков

Съдържание:

Глава първа

Същността на водаческата държава

☛ § 1. Народът като политическа величина	7
☛ § 2. Държавата като жизнена политическа форма.	10
☛ § 3. Същност на авторитета	11
☛ § 4. Същност на водачеството	12
☛ § 5. Политическият елит на водаческата държава	13

Глава втора

Създаването на германската водаческа държава

☛ § 1. Политическо единство и водачество	15
☛ § 2. Ваймарската партийна държава	16
☛ § 3. Възходът на движението	19

Глава трета

Водаческа държава и държавна форма

☛ § 1. Политическите сили на германската водаческа държава	21
☛ § 2. Монархия и република	22

Глава четвърта

Водачество и последователски кадър в държавноправното устройство

☛ § 1. Общи линии	26
☛ § 2. Водачество на движението	28
☛ § 3. Водачът като райхсканцлер	30
☛ § 4. Правителството на Райха	32
☛ § 5. Водачът като държавен глава	34

❖ § 6. Народът като сбор от последователи	36
❖ § 7. Държавноправното положение на народа в германската водаческа държава	39

Глава пета

Средства на водачеството

❖ § 1. Политически тип и водачески кадър	42
❖ § 2. Водаческата партия	45
❖ § 3. Законът за осигуряване единството между партия и държава	46
❖ § 4. Чиновничеството като средство на водачеството	49
❖ § 5. Войската като средство на водачеството	51

Глава шеста

Форми на водачеството

❖ § 1. Водачество и правова държава	55
❖ § 2. Разделение на властите	56
❖ § 3. Правотворчеството във водаческата държава	58
❖ § 4. Администрацията във водаческата държава	59
❖ § 5. Правораздаване и водачество	60

Глава седма

Религия и култура в германската водаческа държава

❖ § 1. Исторически и политически основи на отношението между държава и църква	62
❖ § 2. Политическа и държавноправна уредба на отношението между държава и църква в германската водаческа държава	64
❖ § 3. Свобода на мисълта и културата	69
❖ § 4. Възпитание и наука	72

Същността на водаческата държава

§ 1. Народът като политическа величина.

Германската водаческа държава е една народна държава. Тя принадлежи на народа. Затова нейната политическа същност може да бъде разбрана само тогава, когато се проумее, че народът представлява политическата основна ценност на тази държава. За да се направи характеристика на водаческата държава, обаче, е необходимо да се вземе становище относно някои определения на понятието народ.

Според либералното схващане, народът представлява един сбор от „свободни” граждани, които „политически” са свързани в едно единство. Ето защо, либералната демокрация счита народа за проста сума от индивиди. Тя не го признава за обособена политическа величина. Либерализмът е едно противонародно учение. Той се стреми да остане едно неполитическо учение, въпреки че неговите тези засягат сферата на обществените отношения. Политика означава, според него, само упражнението на власт чрез ръководещия държавата властнически апарат. Последният, според либералното схващане, трябва да зачита личните свободи и правата на отделния индивид. Ограничения на личните свободи на индивида са възможни само въз основа на закони, създадени от мнозинството на гражданите. Така либералната държава е държава на Закона, тъй като в нея царува „закона”, който единствен ограничава свободния живот на народа.

Така също и правосъдието в либералната държава вижда политически елементи само в държавната организация. Съобразно с това, политически елементи съществуват само в конституцията, администрацията, законодателствата, гражданските права и международните отношения. Либерализмът не се стреми към създаването на една свърхиндивидуална общност, тъй като според него това не е един политически проблем. Народът изобщо не представлява никаква политическа величина.

Поради всичко това, либерализмът не можа да опознае същността на водачеството. Както ще стане ясно по-нататък, истинско водачество е мислимо само при наличността на един кадър от последователи на една идея, от който кадър става водачество органически израства.

Във водаческата държава главният вътрешно-политически проблем се свежда към създаването на една народна общност. В тясна връзка с това се намира и външно-политическия основен проблем. Чрез разрешаването на последния се осигурява на народа, в качеството му на политическа величина, едно равноправно и общопризнато политическо положение сред другите народи. Ето защо, вътрешната и външна политика се изграждат върху народната общност и преследват еднакви цели. Политическият живот на един народ не се изчерпва с вътрешно политическите обществени наредби, защото никой народ днес не живее и не може да живее изолирано. Затова вътрешното политическо устройство на общността е в зависимост от едно външно политическо признаване и осигуряване.

Политическите елементи в държавата, според националсоциалистическото схващане, се характеризират предимно с един стремеж към създаване на една народна

общност. Отношението между народните другари, които образуват тази конкретна общност, е основния политически проблем. Поради това, не неприятелят, а другарят, свързаният с общността народен другар, се обособява като един политически тип.

Този политически тип израства от общите преживявания на бойците. Фронтният войник не познаваше „неприятел“ в либералния смисъл на думата. На неговите войнишки схващания отговаряше само понятието за „противник“. Противникът биваше преследван, защото принадлежеше на една друга политическа общност, която във войната заплашваше съществуването на собствената народностна общност. Употребените в тази борба военни средства бяха средства за запазването на най-висшата политическа общност, именно, собствената народна общност. Ето защо, войната, според това политическо схващане, не е социалния идеал, а само едно изключително средство за защита на политическите основни ценности, преди всичко на честта на една народна общност.

От всичко това следва, че политическите идеи на либерализма съвсем не съответствуваха на народните схващания за същността на политическия живот. Освалд Шпенглер вижда цезаризма през неговата епоха в лицето на „политическото хищно животно“, което представлява политическия тип на нашето време. Този политически тип няма никакво отношение към народната общност. Той се домогва до властта, заради самата власт и за удоволствието, което тя би могла да му достави. Властта бива упражнявана от групи, които не признават съществуването на една народна общност. С помощта на техния водач, те се стремят единствено към облагите на тази власт. Така изникна типа на онзи политически човек, който няма никакво отношение към свръхиндивидуалните обществени ценности. Той вижда същинския политически феномен само в лицето на неприятеля, който заплашва неговото политическо господство. Този политически тип се приспособява към променящите се политически епохи, защото няма никакво политическо съдържание.

Народностното схващане за естеството на политиката, разбира, естествено, по друг начин ролята на народа при изграждането на една политическа общност. Либерализмът въобще не бе си поставил този въпрос. Както забелязахме вече, народът е, според него, само един сбор от индивиди, най-много едно политическо единство, което е създадено чрез общо политическо минало, общо културно творчество и което намира външен израз в общия език. Съобразно с това схващане за същността на народа, могат да се считат за народни другари и онези, които не със свързани чрез кръвни връзки с народа, в подкрепа на това иде и обстоятелството, че господстващите идеи на либералната демокрация се опитаха да свържат принципа за неограничените свободи с този за политическото равенство. Всичко, което има човешки образ, се радва, според това схващане, на еднакви политически права. Държавноправните закони в демократичната държава дават на целия народ политическа свобода и политическо равенство.

Националсоциализмът обаче, който не споделя тези схващания, счита, че същността на народа като една културно-историческа общност, се определя от общността на кръвта и земята. Неговото схващане за същността на народа е органическо и коренно се различава от механистичните тенденции на индивидуалистичния либерализъм. Решаващият политически факт е националсоциалистическата теза, именно, че еднаква кръв и еднакво отечество трябва да бъдат признати за основни политически ценности, и че само от тях може да израсне една истинска политическа и културна общност. Националсоциализмът признава, разбира се, политическите връзки, които се създават чрез общите исторически и

културни преживявания. Той счита обаче, че една народностна общност може да се създаде и осигури само тогава, когато тя е изградена върху общите кръвни връзки.

Тук не може да се разгледа подробно въпросът за отношението между раса и народност. Обстоятелството, че кръвно народът, като политическа величина, и расата, като определен човешки тип, не се покриват в политическата действителност, тъй като днешните народи са повече или по-малко расово смесени, се съзнава напълно от националсоциализма. Последният счита обаче, че е абсолютно необходимо, в рамките на съществуващите днес възможности, да се запазят народностните особености на народа и той да се постави за органическа връзка с пространството, в което живее. Националсоциализмът вижда една политическа опасност в примесването на народа с чужди елементи и се противопоставя на това.

Само един народ, който има ясно съзнание за своите народностни особености, може да създаде необходимия кадър от последователи на едно народно водачество.

Либерализмът носи със себе си опасността за превръщането на индивидуалистично мислещия народ в една необвързана с никакви идеали маса. Според тази психология селянинът т. е. човекът свързан със земята, който несъзнателно и естествено е запазил своите народностни особености, представлява един назадничав тип, в сравнение със свободния интелектуалец, за когото отношението към кръвта и земята е една отживелица. Този интелектуалец е продукт на модерния град, чийто „удоволствия“ са истинското негово „отечество“.

Този тип създаде идеята за неводаческата държава, Множеството от индивиди, обособени в едно повърхностно политическо единство, искаше да се управлява самостоятелно. В същност, политическата власт се упражнява анонимно и задкулисно от онези, които умеят да съберат около себе си едно множество за определени политически цели. Докато това множество можеше политически да бъде направлявано, господството на този тип не се застрашава, защото не се цели едно обвързано с народа политическо водачество. Държавата се схваща само като една машина, която свързва разпокъсаното в класи общество. Либерализмът, както вече се забеляза, отъждествява политическите елементи с държавата. Според това учение, политиката представлява един лош принцип, и държавата е необходимо зло, едно преходно състояние, което по възможност трябва по-скоро да изчезне, за да направи място на безкласовото общество, както се изразява марксизма, и на свободното гражданство, както твърди гражданския либерализъм.

При тази духовна обстановка, расовите ценности не играят никаква роля. В расите виждат само едно зоологическо понятие. Според Шпенглер расите изразяват само едно определено отношение към духовния и обществен живот. Никакъв политически проблем не представлява за това противонародно схващане за расата фактът, че политическото управление на съвременните държави е отчуждено от народа, както и обстоятелството, че безотечественото интелектуално еврейство упражнява силно влияние върху това управление, което не стои в никакво отношение с числеността на евреите.

Поради всички тези причини, същинската проблема за водачеството не беше поставена в Германия. След преврата от 1918 година новите власти съвсем не се поколебаха да отворят широко границите за безотечественото източно еврейство и да му дадат всички възможности за стопанско и политическо влияние. Тези чужди елементи разложиха целия германски политически живот и подготвиха разгрома на Ваймарската партийна държава. Те предизвикаха също така предприетата от националсоциалистическото движение необходима чистка в народностния живот.

Националсоциализмът трябваше да прокара най-основно народността принцип, специално в политическото водачество. Само този човек, който е свързан чрез кръвни връзки със своя народ, може, според схващането на националсоциализма, да взема участие в политическото управление, защото последното трябва да бъде изградено върху тези народностни предпоставки.

§ 2. Държавата като жизнена политическа форма.

Според либералното схващане, всяка политика се отъждествява с държавата. Едно последователно прокарване на този принцип трябва да доведе, или до пълно отричане на държавата, или до боготворене на същата.

Първото се среща в Марксистическото учение. Затова държавата в болшевишката идеология има преходен характер. „Диктатурата на пролетариата” служи само за провеждане на комунистическите идеи за равенство, след чието осъществяване няма да има вече нито господство на класите, нито държавен авторитет. (чл. 1 на Съветския основен закон от 10 юли 1918 год. според редакцията му от 18 май 1929 год.).

Към боготворене на държавата води Хегелианското учение, което се появи като държавно-философско схващане през XIX век в Германия. Според Хегел, държавата, като „осъществяване на нравствени идеи” е политическа ценност, докато народът е само „онази част на държавата, която не знае какво иска”. От тези идеи на Хегел е силно повлияно фашисткото схващане за държавата. Според фашистката идеология, нацията се създава от държавата, която дава на народа, съзнаващ своето собствено нравствено единство, една воля, и обосновава неговото действително съществуване (Мусолини). Тук държавата се явява като един истински творчески елемент.

Според националсоциализма, държавата, не представлява самоцел. Тя има политическа ценност само в качеството си на жизнена форма на народа и съобразно с това, е определено нейното устройство. „Ето защо, Националсоциализмът отхвърля схващането за „тоталната държава”, което има противонароден характер. То подчертава всемогъществото на държавния властнически апарат. Последният представлява, обаче, едно обикновено средство на народността водаческа държава, но не и същинската политическа цел.

Водаческата държава преследва осъществяването на народността идея. Проникването на всеки народен другар от нея, е предпоставка за превръщането на народността държава в политическа действителност. Това обаче не е особеност, присъща на националсоциалистическата държава, или на държавите на XX век. Тази цел се преследва така също и от жизнеспособния политически либерализъм.

Ето защо националсоциалистическата държава не се характеризира с политическите средства, присъщи на един държавен апарат, но чрез същността на авторитета, който движи този апарат. Немската водаческа държава е авторитарна държава. Само чрез изясняване естеството на този авторитет може да се разбере разликата между диктаторско упражняване на власт и истинско водачество.

§3. Същност на авторитета.

Упражняването на политическата власт трябва да се оправдава и легитимира с един по-дълбок смисъл, Упражняването на държавната власт и нейната организация не може да бъде самоцел в народната държава. Държавната власт служи само за закрила на народа и на неговото политическо развитие.

Ето защо проблемата за авторитета се свежда към оправданието за упражняването на държавна власт, чрез която се осъществява една държавна идея.

Общността в народната държава образува политическата основа на всяко държавно устройство. Тази необходима духовна връзка между народ, политическо водачество и държавно устройство, представлява същността на авторитета. Авторитетът на народната държава се корени в една етика на общността, т. е. в исканото и осъзнато от народа единство между народ и държава. Само това политическо водачество, което е проникнато от този авторитет представлява едно истинско водачество.

Народът оценява поведението на отделните народни другари и на водачеството според това, дали те допринасят или не, за осъществяване на политическата общност. Народните жизнени функции, като власт и право, от своя страна намират своето етическо оправдание едва в авторитета на техния носител. „Системи на управление не могат да бъдат продължително задържани чрез натиска на силата, а само чрез вярата в тяхната благотворност и в добросъвестността при представляването и застъпването на народните интереси” (Хитлер).

Щом като държавният авторитет се корени във връзката с народната общност, то характерно за него е отношението към ценността и честта народа и на отделния народен другар. Уважаването жизнените закони на общността, тяхното защищаване срещу вътрешни и външни опасности, както и зачитането честта на отделната личност, са политическите основни ценности в авторитарната държава. Ето защо, националсоциалистическата държава счита честта за основа на националното съществуване.

Авторитет и правилно разбрана свобода не са изключващи се противоположности. Защото авторитетът израства само от отговорната обвързаност на отделната личност с народностните жизнени закони. Политическите права в авторитарната държава не са една възможност за отделния човек за безусловно ползуване от тях, а са едно задължение за поставяне на всички творчески възможности на личността в служба на народния живот.

Държавният авторитет принадлежи към същността на народната действителност, защото неговите носители представляват общността.

Авторитет не може нито да се създаде, нито да се наложи. Той се корени в народния бит и е свързан с личността на неговите носители.

Най-голяма опасност за всяка водаческа държава представлява образуването на едно „псевдоводачество”. Всеки здрав народ различава инстинктивно и безпогрешно истинския водач, който живее за народа и неговото бъдеще, от псевдоводача, който с помощта на едно властническо положение иска да наложи себе си и своята власт. Псевдоводачеството унищожава идеята за политическата личност и дискредитира самото водачество. То е още по-опасно, защото създава у подчинените една погрешна представа за истинското водачество.

Преуспяването на водаческата държава зависи от това, дали идеята за истинското водачество ще се наложи повсеместно и дали, чрез строг подбор на личностите, които участват във водачество, ще се осигурят основите на водаческата държава.

§ 4. Същност на водачеството.

Основа на държавното устройство, според Хитлер, е: „авторитета на всеки водач надолу и отговорност нагоре. Всеки истински водач трябва да бъде носи-тел на авторитет. Както не може, обаче, да се създаде по изкуствен начин авторитет, така не могат и да се създадат изкуствено водачи в живота. Ето защо истинският водач, носител на авторитет трябва да израсне от народа. Проблемата за водачеството добива особено значение в революционни времена. Истинските революции са политически творчески актове, с които се прокарават нови политически идеи. Ето защо истински революции се създават от народа и чрез борба се налагат на съществуването държавно устройство. Затова е необходимо, обаче, един водач израснал от народа, който да даде образ и форма на новите политически идеи.

Ето защо истинският водач е изразител на народната воля. Всеки здрав народ признава като носи-тел на държавния авторитет само онзи, който се съобразява с народните особености. Поради това, той трябва да е израснал от народа. При избор на политически водач е играла решаваща роля, през всички времена, телесната структура и душевните заложби на водача, чрез които той е налагал своя авторитет. Водачът е трябвало да въплъщава присъщия на народа политически тип. Докато обикновен носител на държавни функции е могло да бъде понякога лице от чужда раса (например евреина Дизраели в Англия), в един здрав народ чужденци не могат да бъдат за дълго носители на авторитет.

В националсоциалистическата държава, именно, се почувствува нуждата от създаването на един установен политически тип, който обаче, за да има авторитет, трябваше да отговаря на народностните особености. Ето защо както партията и нейните подделения, така и средствата на държавното водачество, чиновничество и войска, трябваше да се съобразяват с принципите на расовата чистота в авторитарната държава. Само така може да бъде действително гарантирана привързаността на народа към водачеството. От друга страна, истинско водачество никога не може да се създаде от чуждо господство.

Ако „отговорността нагоре” се счита за елемент на водачеството, то от това следва, че личността на носителя на авторитета е от решаващо значение във водаческата държава. Авторитет могат да имат само силни личности. Ето защо водачът изтъква, че националсоциалистическият светоглед не е изграден върху идеята за мнозинството, а върху идеята за силната личност. Тя трябва да бъде в пълния смисъл политическа личност, т. е. да бъде свързана с народа. Ако участващите във водачеството личности загубят връзката си с народа, те загубват същевременно и стремежите си за политическо водачество.

Поради това, народното водачество съзнателно привлича към сътрудничество онези личности, които са свързани с народа. Защото всяко истинско водачество се старее да има за сътрудници личности, които споделят неговите идеи.

§ 5. Политическият елит на водаческата държава.

Хитлер съзна, че не е достатъчно само да се създаде едно народно движение, а също така е необходимо, щото политическите идеи на това движение да бъдат подкрепени чрез създаването на един нов политически тип. Този политически тип трябва да се въплътява от политически активните лица на един народ. Те образуват един политически елит, който, в качеството си на политическо средство на водачеството, е гаранция за привързаността на народа към последното. Този политически елит се крепи също така върху връзките си с народа.

Всека държава, която се насочва към известен светоглед, която съзнава неговите политически основни идеи и се стреми да ги изрази в своя политически живот, трябва да създаде един политически тип, който да изпълни тези задачи. По това политическото водачество на народа се отличава от скептичния релативизъм в областта на политиката, с който се характеризира изродения либерализъм. Един политически тип може да се създаде само тогава, когато неговите въплътители са убедени в правдивостта на изповядваните от тях основни политически идеи. Едно релативистично-скептично състояние на духа не може да способствува за създаването на един завършен политически тип.

Това, обаче, според либералното схващане, съвсем не е необходимо. Достатъчно е само създаването на политически партии, които се стремят да присъединят към своята организация по възможност по-голямо число привърженици, за да представляват едно мнозинство. Не се поставят никакви изисквания относно някаква политическа дейност.

Ясно беше, че за да може новата водаческа държава да наложи своите политически идеи, трябваше да се премахнат политическите партии и почиващата върху тях партийна държава.

Образуваната нова политическа организация, след премахването на политическите партии, наричаха „еднопартийна“. Това название е до толкова подходящо, доколкото изразява, че новата политическа жизнена форма е превъзмогнала партийната държава. Това название изразява още, че една политическа група е провела тази промяна. Погрешно е, обаче, носителят на политическия прелом да се счита за партия в отживелия смисъл на думата, защото тази политическа група се отличава коренно от партията на политическия либерализъм.

Тя изразява едно единно духовно политическо становище. Основният стълб на движението образуват политически активни хора, които преживяха по еднакъв начин събитията от Световната война и които въплъщават типа на фронтовия боец. Движението получи своята определена форма чрез личността на Водача, който израствал из него и от самото начало го превърнал в политическо средство за своето водачество. Водач и движение образуват едно неразделно единство. Движението се издигна до пазител на новите политически ценности. Неговата задача е да ги направи общо благо на народа.

Това става с помощта на една непрекъсната пропаганда, чието голямо значение, Водачът съзна още от самото начало.

Политическата сила на едно такова движение може да се запази, обаче, само чрез строг подбор на личностите, които участвуват във водачеството. Политическият елит трябва да остане във всяко отношение един елит, ако иска да бъде достоен за своята голяма задача, именно: да бъде носител и създател на новата политическа идеология.

Нито идеите на масата, нито тези на мнозинството, трябва да бъдат меродавни за задачите на партията във водаческата държава. Задача на движението е, не да представлява от себе си една маса, но да създаде от неоформената маса на изродената либерална демокрация един народ от политическа величина.

Тези основни идеи важат и за отношението между партията и държавата. Обикновеното изброяване на понятията държава, движение и народ едно до друго, е плод само на едно повърхностно наблюдение. Защото тук се касае за съвсем различни, несравними по своето естество, политически величини. Без народ са немислими, както движението, така и държавата, даже и тогава, когато последните се схващат само като диктаторски инструмент. Движението е активно-политическата част на народа, в качеството му на политическа величина, и затова неразривно е свързано с него. Чрез това, то се издига до един политически елит. Защото движението черпи от народа политическата енергия, необходима за изпълнението на неговите задачи. Сведе ли се то само до един инструмент, тогава се застрашава политическата динамика и резултатността на водачеството, което черпи своите сили също от народа.

Задачите на държавата, като една политически жизнена форма лежат в друга област. Задача е, обаче, на партията да наложи на държавата - политическата жизнена форма на народа - основните идеи на политическия светоглед. Това се отнася особено за хората, които участвуват в държавното управление и които като средство на водачеството, трябва да бъдат проникнати от неговия политически дух. В тези рамки държавата, и специално правовата държава, има една устройствена и регулативна задача.

В една държава, създадена чрез истинска революция, т. е. създадена от едно народно движение и поради това, притежаваща един особен политически светоглед, съществена задача на държавното водачество е: от една страна, да поддържа политическото движение, а от друга да осигури на народа едно политическо жизнено водачество.

Ето защо държава и движение са еднакво необходими. Една нация, която изразява една обща политическа воля, за да може да изпълни своите политически задачи, трябва да има определена вътрешна и външна политика. Тези основни причини са меродавни за отношението между държавата и устрояващото я национал-социалистическо движение.

Създаването на германската Водаческа държава

§ 1. Политическо единство и водачество.

Съдба на немската държава до наше време беше нейната политическа раздробеност. Немският народ не познаваше нацията като една политическа воля, нещо което от векове се беше затвърдило в западните държави. Старият римско-германски райх не представляваше никакво политическо единство, но „приличаше на едно чудовище”, т. е. беше едно политическо безформено създание, както се изразява един политически публицист от тогавашните времена (Самуел Пуфендорф).

Но, до колкото изобщо съществуваше едно политическо единство, то се дължеше на немските териториални владетели, изникнали след Вестфалския мир, които бяха носители на своя собствена и независима политическа власт. Тези териториални сили, обаче, от които израснаха немските династии, през своето историческо развитие не се вдъхновяваха от идеята за обединението, а се стремиха към децентрализация. Това забави създаването на едно общо-германско политическо единство. Политическите водачи, които можем да считаме за предшественици на днешната германска държава, израснаха при изграждането на най-голямата и най-единната от тези германски териториални държавици, именно, пруската държава. Прусия беше люлката на немското политическо водачество. Тя изгради германското политическо единство и политическата съдба на Райха.

Създаването на голямата пруска държава от Фридрих Велики, се почувствува още тогава като един националсоциалистически акт. Доколкото съществуваше едно национално съзнание в Германия, то считаше, по онова време, не кайзера, а Фридрих Велики за носител на идеите за политическо единство. С това се обяснява обстоятелството, че националсоциалистическото движение вижда в лицето на Фридрих Велики, създателя на пруската държава, първият творец на основите на Третия Райх.

Същата заслуга има и фрайхер фон Щайн, който се стараеше да даде на политически и военно разгромената пруска държава, една нова политическа идея.

Като трети голям политически водач иде Бисмарк, който създаде първия облик на немското политическо единство в династическата съюзна държава.

Неговото дело, както и това на неговите предшественици, е било изложено на силни критики. Това се обяснява с обстоятелството, че тогавашното политическо положение в Германия не благоприятствуваше за подготвянето на едно политическо водачество. Фридрих Велики създаде пруското офицерско съсловие, обаче, той не привлече към управлението никакви политически водачи. Защото политическото водачество беше в ръцете на династиите и поради това бе силно засегнато от различните случайности на наследствената монархия. Ето защо, политически водачи като Щайн и Бисмарк, бяха изолирани явления.

В Англия политическото водачество се създаде в рамките на парламентарното господство на едно свързано с народа благородничество. Модерната френска нация се създаде от френската революция и последвалото я Наполеоново господство.

Многобройните династии в Германия представляваха пречка за развитието на едно единно политическо водачество. Национални движения, като тези на германския

буршеншафт, възникнало при освободителните войни, и движението през 1848 година, бяха много слаби, за да могат да се наложат на териториалните владетели.

Създаденото от Бисмарк немско политическо единство, беше, обаче, възможно само с помощта на династиите. Последните представляваха по онова време, единствения политически елемент върху който можеше да се изгради Германският Райх. Немското гражданство, доколкото неговите синове не заемаха държавни служби и служби при двора, се задоволяваше само с преценяване на стопанските възможности, които предлагаше новото политическо единство. Немското работничество, от друга страна, нямаше един установен идеал и беше опозиционно настроено към държавата.

Фактът, че на Бисмарк не се отдаде да подкрепи своето дело чрез създаване на едно политическо водачество, предизвика съдбоносни последици сред неговите последователи. Вилхелм II искаше с пълно съзнание, след оттеглянето на великия канцлер, да концентрира политическото водачество в своите ръце. Този опит се провали, не само поради политическата неподготвеност на кайзера, но главно поради обстоятелството, че той не разполагаше с един политически водачески кадър, който да проведе една силна немска политика. Така, Райхът през 1914 година, макар да притежаваше един военен апарат с големи възможности, трябваше да влезе във войната без всякакво политическо водачество. Политическият преврат, предизвикан от загубването на световната война, доведе до отстраняването на династията, която имаше дотогавашното политическо водачество на Германия.

Световната война, обаче, приготви основите за създаването на германската водаческа държава, защото през тази война се създаде за пръв път един общо-германски политически тип, - фронтовият войник. Към този тип хора принадлежат Водачът и функционерите на германското движение. Въплътителите на този тип осъзнаха за първи път, именно поради загубата на световната война и последвалата я политическа катастрофа, народните и национални ценности, върху които единствено можеше да се възроди Германия. Поради това, те се противопоставиха на Ваймарската държава, която оформи в една политическа система съществуващата в Германия липса на водачество.

§ 2. Ваймарската партийна държава.

Политическото единство през управлението на Вилхелм II, не се основаваше на едно народно политическо водачество. Наистина, през управлението на Бисмарк, династиите представляваха политическата основа, върху която се изгради Райха. Обаче, династиите на отделните немски държавици, поради техния все пак антинароден федерализъм, не можеха да бъдат основата на едно единно политическо водачество в Германия. Ето защо, те не устояха през голямото изпитание, след изгубената световна война.

Ако ноемврийският преврат не беше само едно мирно оттегляне на старите политически носители на власт, а бе истинска политическа революция, то още тогава щеше да се яви един водач, който да даде на немския народ, сражавал се 4 години в световната война, нови политически идеи и нови политически форми. Стана, обаче, тъкмо обратното. Голяма част от съвсем чужди на народа революционери, като Курт Айснер и неговите привърженици в Бавария, бяха отцепнически настроени. И те също така търсеха призрака на една основна политическа линия, както това отпосле, през

времето на Ваймарското междуцарствие, правеха противниците на политическото водачество.

Така, още от самото начало Ваймарското междуцарствие стоеше под знака на липсата на едно политическо водачество. Политически мъже, като Брокдорф-Ранцау, които съзнаваха, че германският народ трябва да възприеме идеята за един национален социализъм, ако иска да се наложи на застъпваната от побеждаващото Съглашение либерална демокрация, бяха отхвърлени.

Новите управници, обаче, само противопоставиха с една демократическа фразеология „Ваймар” на „Потсдам”.

В същност, беше ясно, че без Прусия на Фридрих Велики политическото единство не може да се създаде, нито във формата на Бисмарковото царство, нито в тази на Ваймарското междуцарствие.

Политическото устройство на Ваймарската партийна държава беше, в края на краищата, единствено възможно чрез подкрепата на народните политически сили, които се съдържаха в остатъците от войската, в кадрите на немската младеж и в голяма част от немското чиновничество. Тези политически фактори, за да предотвратят по-голямата злина, подпомогнаха конституционното дело на Ваймарското национално събрание.

Чрез Ваймарската конституция, либералната демокрация стана политическа жизнена форма на немския народ, тогава, когато предпоставките за това управление изчезнаха пред световната война. Защото политическа форма на либералната демокрация беше партийната държава. За нейното съществуване бяха необходими, обаче, най-малко, две политически партии. Последните от своя страна трябваше да бъдат съгласни по основните въпроси на народността - политически живот. Борбата между тези партии можеше да се допусне само в тези рамки т. е. без да се застрашава политическото единство.

Върху този принцип се основаваше функционирането на английската двупартийна система. Двете големи класически партии в Англия, най-напред онези на виги и тори, а отпосле тези на либерали и консерватори, образуваха един подготвен политически кадър. Те създадоха политическия тип на „джентълмена”, чието обществено и политическо държане стана идеал на целия английски народ. И докато партиите притежаваха способността да създават един идеал за политически тип, дотогава беше осигурено политическото единство.

Ето защо в Англия нямаше никакво съмнение относно естеството на политическото водачество. Водачът на партията, която имаше болшинство, беше признаван и от опозицията за водач на нацията, през времето на политическо властване на тази партия. Поради това, опозицията не стоеше вън от политическата система, но образуваше една част от нея. С това се обяснява обстоятелството, че партиите не се чувстваха решително засегнати от смяната на народния водач. Партиите бяха, както и самото им име подсказва, части от народната цялост, които се стремяха към упражняване на политическа власт. Те знаеха, обаче, че могат да постигнат тази цел само в рамките на едно абсолютно национално единство. С това още повече изпъкваше плебисцитерния характер на английската демокрация.

Английският пръв министър се издигаше от водач на партията до водач на народа. Това означаваше, че не партиите и партийните интриги, а народът самичък разрешаваше своята политическа съдба. Новите избори са решаващия фактор за едно английско правителство, а не случайният вот на недоверие в парламента. Партиите

бяха, обаче, активно-политическата част от народа. Те даваха форма и устройство на английската водаческа държава. Английската партийна държава е до днес традиционната форма на английската държава, тъй като всеки народ трябва да създаде отговарящата на неговите национални особености държава.

Тези подробности бяха необходими, за да покажем на германския читател, че английската демокрация, като политическа жизнена форма, се оказва жизнеспособна, понеже тя съумее да обхване народа в едно политическо единство.

Ваймарската партийна държава не успее да направи същото. Още от самото начало тя беше политически замислена във формата на една коалиционна държава. Това значи, че тя търсеше да обедини около един център на власт отделните политически групи, чиито политически миогледи се силно различаваха. Ваймарската коалиция обедини в един центрум социалната демокрация, гражданската демокрация и политическия католицизъм. Политическият католицизъм беше най-стабилния елемент на тази коалиция. Той вземаше участие във всички правителства до настъпването на националсоциалистическата революция. Също така, политическият католицизъм в Прусия и най-вече в Бавария играеше решаваща роля при господството на баварската народна партия. Това се обяснява с обстоятелството, че политическият католицизъм, при застъпването интересите на една анародна църковна власт, не можеше да има собствени национал-политически основни позиции. Той се „примириаваше” с фактите. По този начин неговото водачество, обаче, можеше да участвува, както в управлението на социалдемократите, което едва прикриваше своите марксихески цели, така и в това на „гражданските” партии, доколкото последните се съобразяваха с положението и не застрашаваха с новите си политически идеи господстващата политическа система.

Политическата система на тази коалиция беше масовата партия т. е. болшинството. Стремехът на политическите партии бе да спечелят, колкото се може повече членове, които обаче, се намираха в съвсем хлабави връзки с партията. Въпреки че членството в тези партии не се предхождаше от никакъв политически изпит, само $\frac{1}{10}$ от имащите право на избирателен глас бяха „записани” членове на партиите, а на останалите привърженици на партиите не можеше да се разчита. Те представляваха един неизмерим политически фактор, който в края на краищата присъди разгрома на партийната държава. Нестабилността на политическите основи, върху които се крепеше Ваймарската партийна държава се прояви в това, че гражданската демокрация, която сложи своя отпечатък при разискванията във ваймарското национално събрание, се подаде много скоро на едно политическо разлагане. Другите граждански партии, обаче, не спечелиха нищо от това. Те загубваха постепенно почвата си всред народа. Вътрешното и външно политическо положение, върху което се отразяваха властническите инстинкти на либералната властническа държава, разстрои плановите на противниците на тогавашната политическа система. Така се разпадна гражданския парламент.

Като плод на либерализма изникна, от една страна, комунизмът, чиито представители, вътре и вънка от парламента, се бореха за свалянето на досегашния граждански порядък. Те считаха, че всеки държавен ред е излишен, щом се прокара равенството във всички области на живота и се създаде типа на необвързания човек от масата. Идеите на комунизма влияеха анти-либералистично, защото с крайните си либералистични схващания отричаха самата либерална система.

От друга страна, израсна националсоциалистическото движение, което изтъкна на преден план идеята за народните и отечествени ценности и с това изрази своето анти-либерално схващане. Това развитие се ускоряваше от засилващата се липса на

водачество във Ваймарската партийна държава. Парламентарната основа на управлението постепенно изчезваше. Опитвах се да запазя поне външните форми на съществуващата политическа система; фактически, обаче, досегашната система нямаше мнозинство. Защото в това преходно време мнозинството на парламента беше единодушно само в това, че не искаше да допусне до властта новите политически сили. Така тази коалиция, която не беше съставена в името на никакви идейни разбирания, с различни наредби потискаше по един и същ начин противниците си от ляво и дясно. Комунисти и националисти, в качеството им на „държавни неприятели“, бяха поставени, върху една и съща плоскост. При това, ставаше все по-ясно, че досегашната политическа система не можа да даде нищо повече и че един конфликт между привържениците на леви и десни идеи е неизбежен. Защото управниците през това преходно време, или държаха на досегашната система, или вярваха - като кабинета на фон Папен - че ще могат да се върнат към династичния легитимизъм.

§ 3. Възходът на движението.

Най-същественото за създаването на водаческата държава е обстоятелството, че движението, въпреки неговия чисто революционен характер, освен бунта от ноември 1923 год., е следвало един легален път. То беше достатъчно силно, за да надхвърля народа с националсоциалистическата идеология и да срази политически формалната демокрация с нейното собствено оръжие. Така, анти-парламентарно настроената Германска националсоциалистическа работническа партия влезе в парламента, за да продължи и тук борбата срещу тогавашната политическа система.

Разлагането на парламентарната система в германските отделни държавици беше значително по-напреднало, отколкото в самия Райх. Упадъкът на партийната система в някои по-малки държавици беше достигнал до там, че оформянето на местното управление се указа практически невъзможно. В началото на 1930 год. гражданските партии в Тюрингия се видеха принудени да образуват правителство с участието на националсоциалистите. Първият националсоциалистически министър д-р Фрик показва на Тюрингия политическите творчески възможности на движението. Същото нещо стана и в Брауншвайг. В Прусия и Бавария можа да се задържи старата система, до като в много държавици прибягнаха до така наречената „Гешефтсрегирунг“¹⁾ което представляваше само едно замъгляване на фактическия политически банкрут. Тези правителства се считаха от парламентарната система за временни, те оставаха, обаче, за постоянно, защото образуването на партийно правителство облегло на парламентарно болшинство беше невъзможно.

Грамадната изборна победа на Герм. Нац.-Соц. Раб. Партия, която при изборите за Райхстага на 30 септември увеличи своите мандати от 12 на 107, предизвика кризата на тогавашната система и в райха. Важно за Движението бе да спечели на своя страна и да причисли към своите кадри ценните сили на войската и чиновничеството в Германия.

На 30 януари 1933 г. последва провъзгласяването на Адолф Хитлер за райхсканцлер и с това започна задружната работа между председателя на райха с

¹ „Cabinet d'affaire“, служебен кабинет, т. е. извънпартиен и временен. *Бел. на Ред.*

Водача на нова Германия. От тогава започна държавноправният строеж на германската държава, който съставлява предмета на настоящето изложение.

Водаческа държава и държавна форма

§ 1. Политическите сили на германската водаческа държава.

Всека революция, която има творчески характер трябва да завърши с едно конституционно устройство. В този смисъл народът, в качеството си на политическа величина, се нуждае от конституция, която да му даде една политическа форма и в правовата държава, една държавноправна организация.

Затова всяка истинска конституционно-правна форма не е само една обикновена конституция, но израства от политическия живот на народа. Докато политическото устройство е, обаче, в процеса на своето оформяване дотогава конституционно-правното устройство не е още завършено. Окончателното образуване на нацията у германския народ се проведе от националсоциалистическата революция. Успоредно с това се отпочна устройството на националсоциалистическата народна държава.

Най-напред индивидуалистичният либерализъм застъпи схващането, според което, „конституционни“ държави са само онези, които притежават една „писана“ конституция. Смисълът на „конституционния документ“ беше най-вече да може той да обоснове и осигури правно-конституционните основни положения на либерализма. Англия вместо това беше осигурила правата на личността чрез отделни закони (Bill of Rights). Тя бе създала във формите на класическия парламентаризъм една държава, която и до днес е запазила своята жизнена сила. Нейното държавноправно устройство се проведе с тези отделни закони, които нямаха специалния ранг на „конституционния“ закон. Изобщо, обаче, обичайното право е определило правното устройство на английската държава. Основните линии на държавноправния строеж на германската водаческа държава могат да се изяснят най-добре, когато се има предвид съответните политически елементи на тази държава. Едва тогава може да се определи положението на партията и нейното отношение към администрацията и войската. Мерадавна за това е, обаче, политическата действителност, а не предустановени построения.

Ясно е, че в една народна държава, народът е решаваща политическа величина. С неговите особености трябва да се съобразява държавноправният строй. Основата на този строй е държавноправното устройство на свързаното с народа водачество и организирането на неговия кадър от последователи.

Държава и право са народни жизнени сили. С тях трябва да се съобразяват средствата и формите на водачеството. Защото противно на схващанията на индивидуалистичния либерализъм, който се стремеше само към господството на безличната норма, водачеството винаги се упражнява от хора. Поради това разбирателството между хората, които участвуват в управлението, е една важна политическа и държавна проблема.

Съществуването на всяка водаческа държава зависи, преди всичко, от наличността на един водач. Така също и правилното устройство на средствата на водачеството е един политически и държавноправен проблем от решително значение за водаческата държава. Германската водаческа държава израства от Движението; затова последното е истинското и най-важно средство на водачеството. Чрез него се създава онзи политически тип, който е в състояние да осигури жизнената сила на политическия

светоглед. Необходими средства на политическото водачество в днешната държава са също така и провежданите от чиновничеството и войската публично-правни служби.

Държавата е само политическата жизнена форма на народа и всички три средства на водачеството - партия чиновничество и войска-се коренят в народа, т. е. участващите в тези групи са народни другари и могат да бъдат само такива. Ето защо политическото и държавноправно устройство на отношението между партия и държава, представлява едно правилно съотношение между тези три средства на водачеството. Последните се коренят еднакво в народностната основа и участват по еднакъв начин в устройството на държавата, политическата жизнена форма на народа.

§ 2. Монархия и република.

От най-ранни времена учението за държавата се е опитвало да различи държавите, съществуващи в една дадена епоха, според външни формални признаци. Известно е троякото деление на държавите у Аристотел: на монархия, аристократия и полиция, последната съответстваща на нашата демокрация. Това деление се прокарва според това, дали върховният държавен орган е една единствена личност (монарх), една образувана според известни признаци група (аристократия), или пък е народната маса.

Във връзка с появата на индивидуалистичните държавни форми през епохата на ренесанса, Макиавели, теоретикът на политиката през онова време, проведе едно двояко деление на държавите в монархии и републики.

За това чисто формално схващане, само външното устройство беше решаващия разделителен белег. Така например, според него, считаха Бисмарковия райх, въпреки неговия подчертан династически характер, за република. Това схващане се подкрепяше с обстоятелството, че върховен държавен орган не бил кайзера, в качеството си на монарх, а сборът от съединените правителства, представлявани в Съюзния съвет. Този формализъм забравяше, че всичко зависи от същността на държавната форма, а също така и от обстоятелството, че монархията и републиката са имали през различните епохи различен политически смисъл.

Теоретиците на това разграничение не държеха сметка и за обстоятелството, че вътре в изброените политически форми, едно разместване на политическите сили можеше винаги да създаде, от своя страна, най-различни държавни форми.

По отношение на германската водаческа държава са от значение само определени политически форми на монархия и република. Ето защо, трябва да бъде изяснена само политическата същност на тези управителни форми, за да можем да преценим значението им за водаческата държава.

Политическият тип на днешната монархия не се изразява в изборната монархия на германското средновековие, а в типа на династичната монархия. Това е онази форма на монархия, която се характеризира чрез същността на династията, т. е. онази господстваща фамилия, чийто членове наследяват властта. В истинската форма на монархията, монархът, като глава на династията, е персоналният и единствен представител на държавата си. Той не получава правото си на господство от народа. Кръв и земя, нация и политическа територия, не са политически основни ценности в династичната монархия. Територията представлява само една основа на властта на абсолютия владетел, върху която той може да разполага неограничено. Ето защо територията беше предмет на династични наследствени спорове и делби. Чрез това се

обяснява разкъсването на германската държавна територия на малки държавици. Тези абсолютни владетели не схващаха, че народа е една политическа величина и се считаха дори за овластени да продават своите „синове на земята” (Landeskinder) за чужда военна служба.

Владетелят в династичната държава е единствено „благословен от Бога”. Поради това той претендира за едно свръхнационално и свръхдържавно правно положение, което не му налага никакви задължения към народа.

Специално в германското монаршеско право, това доведе до едно несъобразено с живота на народа развитие. Според „домашните закони” на германските династии, пълноправни бяха само останалите европейски владелчески родове и известни групи от благородници. Такова качество нямаше обаче, расовият и народностно-пълноценен народен другар. Поради това схващане, потомци на германските династии проникнаха в много европейски държави. Интернационализирането на германските династии, обаче, не беше благоприятно за политическото устройство на германския народ и за оформянето му в една нация, а попречи на това и отчужди германските династии от народностната основа.

Германските монархии съумяха отначало да се съобразят с разпространените чрез френската революция идеи. За това спомогна преди всичко Фридрих Велики, който считаше, че неговите задължения като владетел и положението му като монарх имат своето етично основание в значението и политическата ценност на нацията. Династичното монархично право трябваше, обаче, да влезне в конфликт с политическата идеология на въздигащите се народи.

Победата на тези нови политически идеи свали френската монархия, а също така и нейна жертва станаха малките германски монархии. Германските монархии, обаче които можаха да се запазят, трябваше в конституционните си системи да възприемат едно значително ограничение на дотогавашното си неограничено властническо положение.

Английската парламентарна монархия запази своето значение с това, че, след английската революция в XVII век, постепенно предаде политическата власт на организирани групи от политическия елит на двете големи партии. Английското кралство придоби една силна поддръжка, поради това че благородниците имаха водачеството в тези групи и олицетворяваха политическия тип. Английската династия, от друга страна, поради ранното национално развитие в Англия, считаше политическия тип на джентълмена за равноправен и нямаше неизменно определени правила, подобно на немското монархическо право, за изискванията относно пълноправност и царедворство.

Германските династии не можеха да устоят на загубите в световната война и се оттеглиха без борба от властта. Многото династии в Германия представляваха също така едно почти непреодолимо политическо препятствие за възстановяването на националното единство. Английската монархия се различава съществено от германската династическа структура, защото в нея короната представлява единствения държавноправен и обединителен орган на Британската световна империя.

Водачеството в германската водаческа държава не се създаде върху династическата основа, а израстваше от едно революционно народно движение. От това следва, че досегашното династическо право няма никакво значение и смисъл в германската водаческа държава. Още повече, че основаването на национал-

социалистическата единна държава изключва възобновяването на многочислените германски династии.

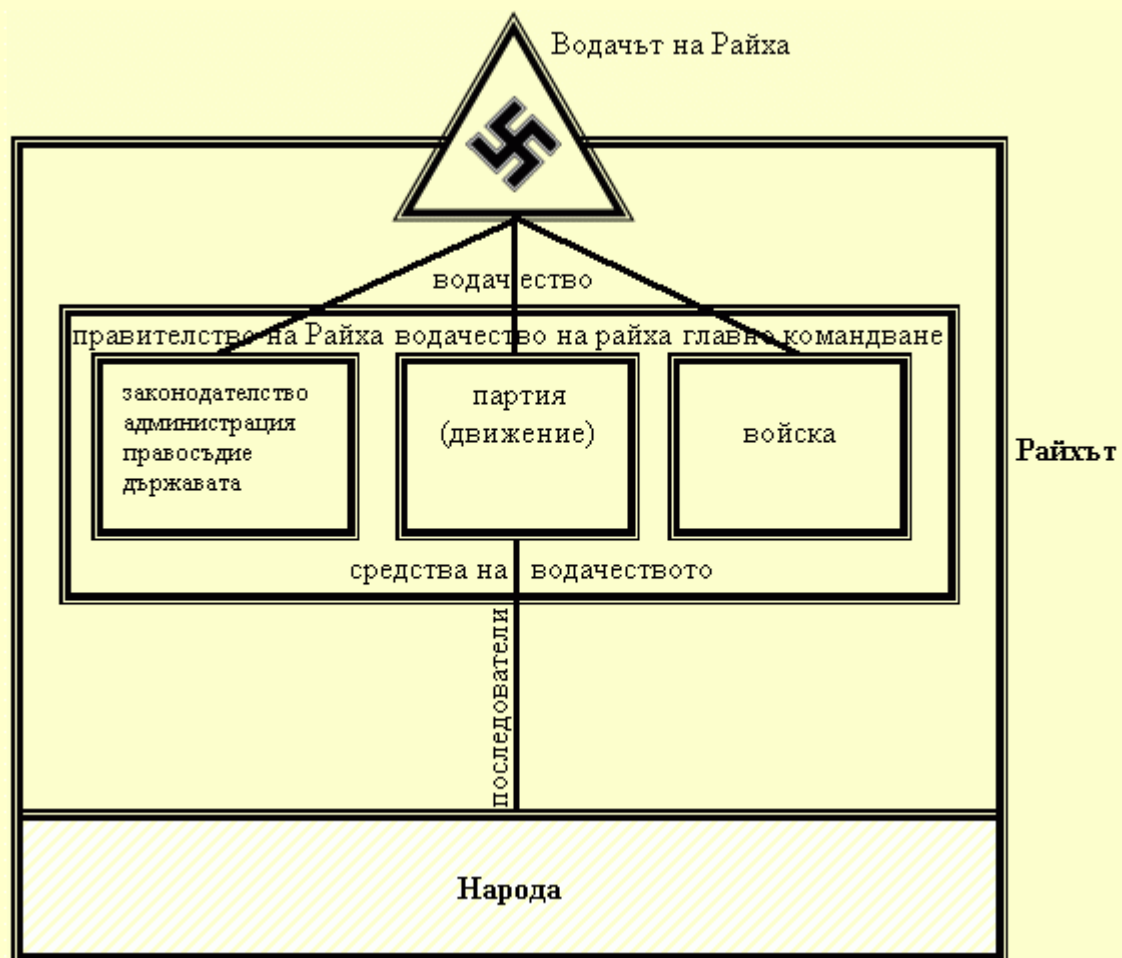
Доколко устройството на върховното държавно водачество в германската държава се нуждае от нови форми - това ще бъде разгледано в следващата глава.

Досегашната форма на *демократическата република* също така е загубила своя смисъл за националсоциалистическата държава. Тя не представлява никаква положителна ценност за германския държавен живот, защото беше само едно отрицание на съществуващия монархически принцип. Ако според последния, династията беше възвеличена и нейното значение беше преувеличено в сравнение с това на народа, което отслаби връзката ѝ с народа, германската демократична република пресилено подчертаваше принципа на политическото равенство. С това, обаче, Ваймарската конституция не можа да създаде един нов политически тип, който да е в състояние да управлява държавата. Тя накърни само престижа на райхспрезидента. Последният беше само един формален представител на републиката. Всяко подчертаване качествата на отделни личности, както и раздаването на титли и ордени, противоречеше на принципа за равенството и беше забранено от чл. 109 на Ваймарската конституция. С това се ограничи формално и благородничеството.

Германската водаческа държава отхвърля съзнателно политическия принцип за равенството. Тя не се изгражда върху волята на множеството политически равноправни индивиди. Тя подкрепя политико-творческите личности и техните дела. Тъй като, съгласно духа на устройството на германската водаческа държава, земята и кръвта са политическите основни ценности, трябва участващите във водачеството хора, да отговарят в расово и народностно отношение на особени изисквания.

От това следва, че политическото понятие за благородниците в народната държава ще трябва да се измени. В политическото водачество на национал-социалистическата държава няма място за една расово и народностно изродена аристокрация.

Съществено е за водаческата държава обстоятелството, че старите политически форми на династичната монархия и на демократическата република нямат значение за нея. Дали при създаването на нови държавноправни институти ще се придържат към старите названия, това е по-малко съществено. Решаващо е обстоятелството, че новите държавноправни форми на германската водаческа държава ще трябва да бъдат изпълнени с политическото съдържание на създалите я политически идеи.

Тази скица, представляваща нагледно организационния скелет на германската водаческа държава, е изработена от автора за българското издание на тази книга.

Водачество и последователски кадър в държавноправното устройство

§ 1. Общи линии.

Германската водаческа държава е политически резултат на бавното и търпеливо изграждане на движението, което, под водачеството на Хитлер, израстваше от народа и постепенно се оформи в един засилващ се противник на съществуващата държавна власт. Водачът се утвърди, както в това време на борби, така и на фронта в Световната война. Тази борба беше мъчна, защото му бе противопоставен целия властнически апарат на държавата, но от друга страна, беше политически по-проста, защото той познаваше най-напред само една цел - завладяване на политическата власт.

С нейното достигане и с вземането на държавната власт от правителството на Хитлер на 30 януари 1933 год., се увеличиха и усложниха политическите проблеми. Теоретично-ясните и недвусмислени политически основни линии на Движението във вътрешната и външна политика, трябваше да бъдат практически осъществени.

Вътрешно-политически, движението имаше голямата задача да приеме един широко разклонен държавен апарат, чието управление се вдъхновяваше до тогава от съвсем различни основни политически схващания. При това, то не можеше да се лиши от работата на специалистите в различните области на администрацията, защото това би могло да доведе до големи смущения в административния апарат. Ето защо, водачеството се видя принудено да не променя администрацията, нито да премахне съответните служби, а да вдъхнови чиновниците от светогледа на Движението.

Онези политически организации, обаче които бяха носители на старата политическа идейност, трябваше да бъдат разтурени. Създадената от едно истинско революционно движение партия не можеше да влезе в коалиция с тях. Във връзка с това положение се наложи едно общо държавно преустройство. То не е ново явление и се явява винаги след сполучливи революции. То може да се проведе, обаче, когато наистина съществува една нова политическа идеология. Тъй като ноемврийският преврат от 1918 г. не успя да наложи истински нови политически идеи, не можа да бъде проведена тогава и съответната обща политическа реформа. Последната е възможна само тогава, когато новият политически светоглед има една общоважеща значимост и е отразен в народния, държавния и правен живот. Една политическа система, която е изградена в края на краищата върху един релативистичен скептицизъм, и която се позовава само на едно политическо мнозинство, не беше в състояние да предприеме повсеместното налагане на една единна политическа идеология, т. е. да постави целия политически живот на народа под знака на еднородни схващания и еднороден политически режим.

Политическото преустройство в държавноправно отношение започна така наречения Овластителен Закон от 24 март 1933 г., то се проведе най-напред върху формалната основа на парламентарната система: с приравняването на бившите федерални държавици към Райха се създаде ново народно представителство на държавиците, съгласно временния закон от 31 март 1933 г. Също така се премахна общинското самоуправление и въз основа на резултатите от изборите на 5 март 1933 г.,

се създаде ново общинско управление. С това се осигури положението на партията, както в Райха, така и в държавиците и общините.

Законът за чиновничеството от 7 април 1933 год., който стана образец за подобно процедиране и при професиите на лица намиращи се във връзка с обществени служби, като адвокати, лекари и т. н., приобщи чиновничеството към новия политически мироглед. Той отстрани всички чиновници, които не отговаряха на народно-расовите изисквания, или според дотогавашното си политическо убеждение не представляваха гаранция, че ще поддържат безусловно националната държава.

С оглед към по-нататъшното привеждане на политическата обща идейна настройка бяха иззети на 3 май 1933 год. всички домове на работнически организации и постепенно бяха разтурени дотогавашните организации на работници и работодатели. Забраниха се също така политическите партии, за да се попречи на възможността за възстановяване на старата политическа система. Законът против създаването на нови партии от 14 юли 1933 год. обяви за единствена и законна политическа партия нац.-соц. германска работническа партия, и предвиди санкции при запазване организацията на политически съществуващите партии и при създаването на нови такива. Наистина, по такъв начин беше осигурено политическото положение на националсоциалистическата партия, но още продължаваше да съществува поделението на политическото водачество, съгласно Ваймар-ската конституция, между райхспрезидента и райхсканцлера. След излизането на водача на германските националисти от правителството, съставено на 30 януари 1933 год., единството на водачеството беше осигурено.

Водаческата държава се нуждаеше от едно единно водачество, което да отговаря на политическите основи на движението. От друга страна, райхспрезидентът притежаваше, като обособен властнически фактор, главното командване на армията.

След смъртта на райхспрезидента, в духа на новия държавноправен градеж, всички упражнявани до тогава функции от райхспрезидента, преминаха върху Водача-Райхсканцлера. С това, като корона на новия градеж на германската водаческа държава, Водачът стана държавен глава на Райха. Разрешението, обаче, на много политически и държавноправни въпроси, както тези за заместничеството на Водача и неговите приемници в управлението, беше предоставено на бъдещето.

Като външно-политически задачи на новото държавно водачество се очертаха, от една страна, запазването на съществуващите междудържавни отношения в рамките на международното право, а от друга страна, издигането на престижа на новото германско народностно и политическо устройство. С прехвърлянето на функциите на райхспрезидента, като представител в международните отношения, на Водача, се затвърди и в тази област единството на политическото водачество и му се откриха нови възможности.

По този начин, германската водаческа държава бе изправена пред голямата задача - да завърши развитието на германската държава, като осигури нейното вътрешно и външно-политическо съществуване.

Съгласно държавното право, можем да различим много страни на политическото водачество. Политическата отлика на истинската водаческа държава се състои в това, че водачеството във всички области се основава и придържа към еднородните политически идеи на политическия светоглед.

§ 2. Водачество на Движението

Задачите на Движението, като политическо средство на водачеството, ще бъдат изяснени в глава пета, във връзка с останалите средства на водачеството.

Тук ще бъде разгледано накратко само сегашното устройство и организационната структура на Движението.

На върха на Движението стои Адолф Хитлер, негов основател и ръководител. Той е Водач и същевременно върховен ръководител в управлението на Райха (Reichsleitung). В управлението на Райха са зачислени също така върховното водачество на SA, чийто върховен Водач е Хитлер, водачеството на SS и водачеството на младежта.

Заместник на Водача в управлението на Райха е Рудолф Хес, който има един отделен щаб на разположение. Върху връзката на партията и държавата, която се осъществява от заместника на водача и неговия щаб, виж глава V § 2.

Във водачеството на движението участвуват така наречените райхслайтери. Управлението на организацията на Движението е предоставено на райхсорганизационслайтера и неговия щаб, който е същевременно ръководител на най-големия присъединен към партията съюз, а именно, германския работнически фронт.

В организацията на движението съществува една редица от служби, които са различно поделени и свързани с Движението. Като примери могат да бъдат посочени службата за съсловно устройство, служба за общинската политика, служба за чиновничеството и т. н. Това са служби в политическата организация на движението.

Организацията на Движението, която е подробно изложена в национал-социалистическия годишник, както и самото Движение нямат самоцелен характер. Нейната задача в народната водаческа държава се състои в това да потърси най-тясна връзка с народа и по този начин да влияе върху неговото политическо развитие.

Една специална задача е предоставена на ударните групи на Движението, а именно, SA и SS. Те взеха решително участие в борбите, които Движението води. Техните членове ще останат и за в бъдеще „политически войници”, носители на националсоциалистическата идея, обучени борчески носители и възвестители на вярата в националсоциалистическия мироглед (Из речта на шефа на щаба на SA Лутце от 16 април 1935 год. върху бъдещите задачи на SS).

От по-голямо значение за връзката между партия и народ са поделенията на партията и присъединените към нея съюзи.

Поделенията на нац. соц. германска раб. партия, съгласно параграф 2 от наредбата към Закона за осигуряване на единството между партия и държава от 29 март 1935 год., еж: SA, SS, националсоциалистическото моторно тело, Хитлеровата младеж (включително малките момчета, съюза на германските момичета и младите момичета), националсоциалистическия германски студентски съюз, нац.-соц. съюз на доцентите и съюз на нац.-соц. жени.

Присъединените към националсоциалистическата партия съюзи, според § 3 на наредбата, са: нац.-соц. съюз на германските лекари, съюзът на нац.-соц. германски юристи, след 1936 год. съюзът на бюстителите на правото, нац.-соц. съюз за подпомагане на пострадалите от войната, нац.-соц. съюз за народно подпомагане, нац.-

соц. съюз на германските чиновници, нац.-соц. съюз на германските техници и германският работнически фронт, включително нац.-соц. общност „Труд и радост”.

Тези съюзи създават връзката между партията и народа. Множеството от членовете на тези организации не са членове на партията, обаче, чрез участието си в тези неприсъединени съюзи се намират под водачеството на партийни членове и поради това, под влиянието на партията.

Най-важната организация от общественно-политическа гледна точка е германския работнически фронт, защото обхваща мнозинството от германските народни другари. Той придоби окончателна форма след Наредбата на Водача за германския работнически фронт от 24 октомври 1934 година. Съгласно § 1 на тази наредба: „Германският работнически фронт е организацията на трудещите се умствено и физически германци. В нея са приобщени като равноправни членове най-вече участниците в бившите работнически сдружения, сдружения на чиновниците от частните предприятия и бившите предприемачески съюзи. Членството в германския работнически фронт не може да се замени чрез членство в някоя професионална, социал-политическа, стопанска или политическа организация”.

От тези постановления на Наредбата се вижда решителното значение на германския работнически фронт за връзката между народа и Движението. Социалистическото становище на Движението изпъква на преден план поради това, че германският работнически фронт счита всички трудещи се германци, работници или работодатели, за равноправни членове. Същността на германския социализъм е изразена в § 2 на наредбата, където като цел на германския работнически фронт е посочено „образуването на една истинска и народно-творческа общност”.

Характерно за германския работнически фронт е също така, това, че той е означен, според § 3 на Наредбата, като „едно поделение на нац.-соц. работническа партия, в смисъл на Закона за осигуряване единството между държава и партия от 1 декември 1933 год.”, и така, според смисъла на този закон, е въздигнат в член на едно публично-правно тяло.

§. 4 на същата Наредба определя изрично, че водачеството на германския работнически фронт принадлежи на партията. За водач е определен райхсорганизационслайтера.

С наредба на Водача от 21 март 1935 год. беше присъединена организацията на промишленото стопанство като корпоративен член към германския работнически фронт. Чрез това свързване на работническия фронт с промишленото стопанство се създаде основата за един, намиращ се под знака на самоуправлението социален ред на германската водаческа държава.

Със своите особени задачи се отличават върховното SA водачество, водачествата на SS и студентското водачество на Райха, в качеството им на поддления от управлението на Райха. Тяхната обща задача се състои в създаването на онзи политически тип, чрез който се изгражда германската водаческа държава. За това допринася особено много и трудовата повинност.

Партията, нейните подделения и присъединените към нея съюзи са организационно обединени във всяка една област.

Политическата организация на партията има по едно поделение във всяка една област, на чело, на които стоят областен управител и един негов помощник.

SA се подразделя на групи, SS на поделения, Хитлеровата младеж и германския млад народ на области.

Областното поделение на Движението важи и за присъединените съюзи. § 5 от Наредбата за германския работнически фронт определя изрично, че нейните областни поделения съответствуват на тези на партията. Подобен е и случая при Райхсъюза на германските чиновници.

Следващите поделения в йерархията на партията са: кръговете (Kreise) и местни групи (Ortsgruppen), които се ръководят от кръгови (Kreisleiter) и местни управители (Ortsgruppenleiter). Местните групи се подразделят от своя страна на клетъчни (Zellen) и блокови групи (Blocks), намиращи се под ръководството на клетъчни и блокови челници (Zellen и Blockwarten).

§ 3. Водачът като Райхсканцлер.

Вземането на политическата власт в Германия от партията се оформи в държавно правно отношение с това, че Водачът на движението Адолф Хитлер, на 30 януари 1933 год., съгласно постановленията на Ваймар-ската конституция, биде назначен от райхспрезидента за Райхсканцлер.

Райхсканцлерската служба на Ваймарската конституция с това премина и във водаческата държава. Поверяването на тази служба на Водача на германската държава предизвика основни промени в нейния характер.

Райхсканцлерът във ваймарското междуцарствие беше представител на съществуващата тогава парламентарна система. Съгласно чл. 54 от Ваймарската конституция, който представляваше държавно правната основа на тази система, Райхсканцлерът и райхсминистрите се нуждаеха, при провеждане на техните служби, от доверието на Райхстага. Те имаха конституционното задължение да подадат своята оставка, щом Райхстага, чрез изричен вот, си оттегли доверието. Поради това, политическият състав на парламента определяше състава на правителството на Райха.

Парламентарната система на Англия, изразена в класическия английски парламентаризъм, създаде една национална водаческа държава. Двете големи английски партии, които бяха единомислени по основните политически въпроси и се домогваха до властта, за да я използват в едни строго определени рамки, гарантираха винаги наличността на едно политическо водачество. Олицетворяването от английския пръв министър политическото водачество не беше роб на парламента, а можеше винаги да се опре на народа. Между английския пръв министър и народа се създаде едно характерно за всяко водачество отношение между водача и неговите последователи. Тези две големи партии създадоха една група политически обучени личности, която налагаше новите водачи.

Германското райхсканцлерство, обаче, не можа да се издигне до една истинска водаческа институция. В Бисмарковия райх Водачът се олицетворяваше от Бисмарк, но без да се създаде една водаческа традиция за неговите приемници. Липсваше един политически тип, който да поддържа водачеството и да го оформи в една традиция.

Падането на Втория Райх се дължи на липсата на обучен политически кадър, който, след загубата на световната война, да може да създаде едно ново политическо водачество. Безсмъртната заслуга на Адолф Хитлер и неговото Движение се състои в

това, че след свалянето на династиите, осъзнаха и наложиха едно произлязло от народа водачество.

Въпреки че райхсканцлерството в Райха на Бисмарк, чрез могъщата фигура на железния Канцлер, придоби един определен характер, Райхсканцлерът на Ваймарската конституция не разполагаше с никаква политическа традиция. Той „определяше основните линии на политиката” (чл. 56 от Ваймарската конституция). Според същия член, обаче, той беше за това отговорен пред Райхстага. А този Райхстаг беше само държавноправната форма на безсъдържателните политически коалиции, които бяха олицетворение на политически упадък и разложение.

Ето защо в последните години на Ваймарското междуцарствие значението на райхсканцлерството намаля за сметка на засилващото се влияние на райхспрезидента. Райхспрезидентът, фелдмаршал фон Хинденбург, олицетворяваше по това време последните останки от политическото водачество, което беше оцеляло в кризата на Ваймарската партийна държава. В качеството си на водач на германския народ, той не беше един обикновен блюстител на Ваймарската конституция. Той считаше тогавашния режим за един преходен период и чрез крайните държавноправни диктаторски постановления на Ваймарската конституция, искаше да превъзмогне съществуващата държавноправна криза.

Едва когато райхспрезидентът повери райхсканцлерството на Адолф Хитлер се създаде едно здраво политическо водачество на Райха и бяха положени основите за изграждането на германската водаческа държава. Защото Хинденбург и Хитлер имаха авторитет и бяха призвани за водачество.

Още преди смъртта на Хинденбург, Хитлер, като Водач на движението, стана „Водач-Райхсканцлер”. Редом до него стоеше райхспрезидентът фон Хинденбург в качеството си на държавен глава. Когато човек си припомни същността на водачеството, както беше по-горе описано, (I. 4) се убеждава, че след смъртта на райхспрезидента само Водачът и Райхсканцлер беше в състояние да поеме функциите на държавен глава в германската водаческа държава.

От това развитие на събитията се разбира, че Хитлер след поемането на функциите на райхспрезидент, желаше и за в бъдеще да бъде наричан само Водач и Райхсканцлер. Значението, което титлата - райхспрезидент имаше в миналото, благодарение на личността на фелдмаршал фон Хинденбург, Хитлер подчерта в своята Наредба от 2 август 1934 год. В официалните отношения с другите държави Хитлер, в качеството си на държавен глава употребява названието „Германски Райхсканцлер”.

Поради това, райхсканцлерството на германската държава в държавноправно отношение обединява всички политически функции в лицето на Водача. Това обстоятелство се отразява и в отношението на Водача към правителството на Райха, което - както ще бъде посочено по долу - е придобило особен характер във водаческата държава.

Днес Водачът, в качеството си на Райхсканцлер, е върховен държавен законодателен орган. Той не е длъжен да прибегва винаги към съвместна работа с правителството, защото като шеф на правителството взема сам последните политически решения и стои на чело на администрацията. В това си качество, Водачът може да издава самостоятелно наредби, да предписва единични административни мерки и сам във всяко време да разрешава въпроси из областта на администрацията.

Ето защо Водачът-Райхсканцлер и райхсканцлерът на Ваймарското междупарстие имат само едно общо име. Райхсканцлерството в германската водаческа държава придоби особен характер и претърпя непредвидено преустройство.

§ 4. Правителството на Райха.

Тези основни преобразувания на Райхсканцлерството не можеха, разбира се, да не засегнат и положението на правителството на Райха.

В либералната държава правителството е синоним на власт или, най-малко, на решително участие в политическата власт. Никое водачество не може да се лиши от държавната власт. Водачеството е, обаче, нещо повече от обикновен носител на власт. За съществуването на едно истинско водачество, според националсоциалистическата идеология, е необходимо, щото власт и авторитет да бъдат съсредоточени в личността на водача.

Както ръководството на партията е едно от политическите средства на водачеството, така също и правителството на Райха участва във водачеството на Райха.

Названието водач, в политически и държавно-правен смисъл на думата, е запазено в германската водаческа държава за обозначаване личността на Водача на Движението и Райхсканцлер. Ръководството на партията, министрите от правителството на Райха, както и върховните началници на войската се отнасят към различните средства на водачеството и образуват, под ръководството на водача, едно общо водачество. Това се потвърждава от събранието на водачеството на германския народ, състояло се на 3 януари 1932 год., в което участваха върховете на трите средства на водачеството. Във връчения там адрес на Водача се говори за „германско водачество като една цялост”.

Участието на правителството на Райха във водачеството определя естеството на правителството в германската водаческа държава. Всеки, който е привлечен от Водача за сътрудничество по върховете, било на партията, било на държавата, било на войската, участва във водачеството и принадлежи към водаческия кадър.

По своята държавноправна форма правителството на Райха съответствува на постановленията на Ваймар-ската конституция. И днес още то е съставено от райхсканцлер и райхсминистри. (чл. 52 от Ваймарската конституция). Отношението, обаче, между тези управляващи фактори е коренно изменено във водаческата държава. В Бисмарковия Райх управлението на страната беше концентрирано в ръцете на Райхсканцлера. Стоящите на чело на отделните служби държавни секретари, които съответстваха на райхсминистрите на Ваймарската конституция, бяха само заместници и помощници на Райхсканцлера. Последният винаги имаше възможност да се намеси в някоя служба и да издаде самостоятелна наредба.

Ваймарската конституция въведе колегиалната система. Наистина Райхсканцлерът определяше основните линии на политиката. В границата на тези линии, обаче, „Всеки райхсминистър ръководеше самостоятелно поверения му клон от управлението, под лична отговорност спрямо Райхстага”. (чл. 56 от Ваймарската конституция).

Една подобна самостоятелност в отделните клонове на управлението противоречи на духа и същността на водаческата държава. Тя е присъща на парламентарната

система. Министрите на Райха днес нямат тази самостоятелност по отношение на Райхсканцлера. Те са само негови сътрудници. Те отговарят пред него за ръководене на своите служби и получават задължителни за своите действия наредби.

Тази обвързаност и подчиненост съществуват, обаче, само по отношение на Водача и Райхсканлер. Райхсминистрите са независими, както в отношенията си с другите министри, така и в тези с райхслайтерите. Ограничения на министерските функции могат да бъдат налагани само от Водача. Едно ограничение представлява например онази Наредба на Водача, според която, неговия заместник може да участва при изработването и прилагането на законите в отделните клонове на управлението.

Изобщо, освобождаването на райхсминистъра от отговорност пред парламента, поради премахване на парламентарната система, означава по-голяма самостоятелност, но същевременно увеличава отговорността на райхсминистрите.

Съгласно Ваймарската конституция, Райхспрезидентът имаше правото да назначава министри без портфейл. Райхсминистърът без портфейл бе член на правителството на Райха, заседаваше в него, и имаше право на глас. Това назначение можеше да се обуславя напр. от поверяването на една особена задача, за изпълнението на която не бе необходим апарата на едно цяло министерство.

Така също и в германската водаческа държава не е изключено съществуването на райхсминистри без портфейл. Днес смисълът на този институт, обаче, е различен и поради това, чрез наредба на Водача, това название е премахнато. Във водаческата държава всички министри са съветници на водача. В парламентарната система възможността за назначаване министри без портфейл улесняваше участието на по-малки политически групи в правителството, който подкрепяха управляващата коалиция. Тъй като системата на мнозинството, съгласно духа на водаческата държава, е отстранена от правителството на Райха, то значението на райхсминистрите без портфейл лежи на друга плоскост. Това е плоскостта на политическата структура във водаческата държава.

Министър без портфейл е, според Закона за осигуряване единството между партия и държава от 1 декември 1933 год., в редакцията му от 3 юли 1934 год., заместникът на водача. Той осигурява непосредствената връзка между партийните органи и държавните служби, заместникът на водача е отговорен пред Водача за положението на партията като политическо средство. За да се изпълни тази задача и осигури необходимото влияние на партията в управлението се създаде съответното място на заместника на водача в правителството на Райха.

Назначаването и уволняването на райхсминистрите става само от Водача-Райхсканцлер.

Както вече се забеляза, постановленията на чл. 58 от конституцията на Райха, според които правителството на Райха взема своите решения с мнозинството на гласовете, не съответствуват на политическата идейност на водаческата държава. Райхсминистрите дават отговорно съвети на Водача. Последното решение се взема, обаче, само от Водача.

§ 5 Водачът като държавен глава.

Според Ваймарската конституция, райхспрезидентът е преди всичко републикански държавен глава, т. е. върховният представител на германската република. Ето защо, стремежът на републиканските кръгове беше да се намалят в конституцията правата на президента. Предоставиха му наистина представителството на Райха в международно отношение. В областта на вътрешната политика, обаче, съгласно чл. 50 от Ваймарската конституция, всички управителни актове на райхспрезидента се нуждаеха от подписа на райхсканцлера или от този на компетентния райхсминистър.

Едва провалянето на парламентарната система - както се забеляза по-горе - придаде едно особено и единствено значение на райхспрезидент фон Хинденбург. Конституционното учение на Ваймарската държава на познаваше проблема за авторитета или не искаше да го разреши. Притежаването на властта не беше от значение за положението на райхспрезидент фон Хинденбург, а доверието на народа в неговия авторитет. Ето защо напразно се опитваше либералното конституционно учение и преходния кабинет на Папен-Гайл да превърнат райхспрезидента в глава на либерална държава. Те искаха, от една страна, с помощта на чл. 48 да намалят значението на Райхстага и да из-менят парламентарната система, а, от друга страна искаха да преобразуват втората главна част на Ваймарската конституция, за да запазят либералните постановления на парламентарната система.

Този опит пропадна, поради противодействието на Водача на движението, който сполучи най-после да убеди Райхспрезидента, представителят на най-добрите германски традиции, в своята мисия на водач и творец на нова Германия. Тези двама души, Хинденбург, в качеството си на представител на старите генерации и традиции и Хитлер, създателя на националсоциалистическото движение, познаваха добре нуждите на народа. Те бяха еднакво свързани с общността на фронтовите войници. От друга страна, обстоятелството, че фелдмаршалът и фелдфебелът от Световната война в задружна работа издигнаха авторитета на държавата, е най-доброто доказателство за народния характер на тази държава.

Както беше забелязано по-горе, след смъртта на Райхспрезидента не съществуваше никаква друга възможност, освен да се съедини поста на райхсканцлера с този на райхспрезидента. Това стана чрез закона за държавния глава на германската държава от 1 август 1934 год. Хитлер получаваше тези два поста до смъртта си.

От голямо значение е по-нататъшното уреждане на положението на Хитлер, като глава на държавата. Тук изпъкват на преден план въпросите за заместничеството и приемниците на Хитлер.

Според чл. 51 от Ваймарската конституция, ако райхспрезидентът е възпрепятствуван, той се представлява от райхсканцлера. В случай, че райхспрезидентът в едно продължително време не може да изпълнява своята служба, въпросът се уреждаше от специален закон. Във времето на преходното правителство се създаде една промяна в заместничеството, според която, съгласно новата редакция на чл. 51, райхспрезидентът се заместваше от председателя на върховния съд на Райха. Тази наредба се обяснява с тогавашното преходно политическо положение и днес е загубила своя смисъл.

Водачът-Райхсканцлер Адолф Хитлер, съгласно § 1 на закона от 1 август 1934 год., сам определя своя заместник. Относно начина и формата на заместничеството е

меродавно съответното негово решение. Ясно е, обаче, че това става в духа на водачеството и принципа за народния характер на водачеството. Още преди издаването на Закона от 1 август 1934 год., въпросът за заместничеството в партията биде разрешен чрез назначаването на Рудолф Хес за заместник на водача.

Както държавния секретар Пфунднер сполучливо забелязва: „Водачът и Райхсканцлер има право да назначава един или неколцина, временни или постоянни заместници, както за своите цялостни, функции така и за една част от тях². От това следва, че заместничеството трябва да се намира в тясна връзка със средствата на водачеството. За това, обаче, ще се намери едно правилно разрешение.

Същото се отнася и за приемниците на държавния глава в германската водаческа държава. Този въпрос може да бъде разрешен едва тогава, когато се създаде онзи политически тип, чрез който се изгражда германската водаческа държава. Намирането на една държавно, политическа форма за създаване на един политически елит, чрез който да се допълват водач и водачество, нещо като един орден, е предоставено на понататъшното политическо развитие.

Със сливането на постове на райхспрезидента и райхсканцлера в едно лице, съгласно § 1 на Закона от 1 август 1934 год., „досегашните функции” на райхспрезидента преминават върху Водача-Райхсканцлер Адолф Хитлер.

Това се отнася също така и за правото на международно представителство на бившия райхспрезидент-Следните постановления на чл. 45 § 1 на Ваймарската конституция се прилагат и днес: „Райхспрезидентът представлява Райха в международно отношение. Той сключва съюзи и договори с чуждестранните сили от името на Райха. Той приема и потвърждава посланическите назначения”. Останалите постановления на този член, доколкото поставят водачеството на Райха в зависимост от сътрудничеството на Райхстага, излизат от сила.

За изграждането на водаческото положение на Адолф Хитлер във вътрешно политическо отношение са от голямо значение държавните средства на водачеството, а именно чиновничеството и войската, които преминаха в неговото непосредствено разпореждане. Както правото за назначение и уволнение на чиновници и офицери, така и това за главното командване на цялата войска на Райха премина у Водача-Райхсканцлер. Верността на чиновниците и войската към Водача намира свой външен израз в клетвата на чиновниците и войската, която има характера на едно лично задължение за верност и послушание към, „Водача на Германския Райх и народ Адолф Хитлер”.

Всички постановления на Ваймарската конституция, които се намират в известна връзка с парламентарната система са излезли от сила. Това се отнася за чл. чл. 41 до 44 и чл. чл. 50 и 51 на същата конституция.

Що се отнася до подписването на всички управителни актове на Водача от съответния министър, трябва да се забележи, че това няма вече познатия смисъл в парламентарната държава, именно, поемане на отговорност.

В парламентарната държава министрите поемаха отговорност пред представителите на народа, докато райхспрезидентът не беше отговорен „политически”. Това противоречи на същността на водаческата държава, която на принципа на анонимната безотговорност противопоставя този за

² Държавния секретар Пфунднер в коментара към закона за държавния глава на германския райх от 1 август 1934 год. Пфунднер - Нойбер „Новото германско държавно право” I част

отговорността за действията на водачеството. Поради това, принципът за приподписването на управителните актове от министрите е претърпял една коренна промяна. Днес, това означава, че съответния райхсминистър, като отговорно лице пред Водача за дадена област от управлението, поема отговорността пред Водача. Ето защо по-правилно е да се говори за „съподписване”, а не за „приподписване” на управителните актове от страна на министрите.

Диктаторският член 48 на Ваймарската конституция, толкова необходим за преходните политически моменти, днес няма никакво практическо значение, защото законодателството и изпълнителната власт се упражняват от правителството и лежат в ръцете на Водача.

Днес чл. 49 на Ваймарската конституция е заменен с § 8 на Райхсшатсхалтергезетц от 30 януари 1935 год. С това правото на помилване принадлежи на Водача-Райхсканцлер.

§ 6. Народът като сбор от последователи.

Водачеството в германската водаческа държава е едно народно водачество, т. е. то е израснало от народа и с това е придобило своя особен смисъл.

Германската водаческа държава се различава принципно по тази си народна основа от абсолютната монархеска държава, а също така и от либералната властническа държава, която и в наши дни представлява една издънка на абсолютната държава.

Разликата се състои в различната структура и положение на народа днес и в миналите времена. Народът, даже и в големите държави, в сравнение с цифрите на днешното население беше малък и не представляваше никаква политическа величина. Това се дължи на неразвитата по онова време техника на съобщителните средства, която не позволяваше участието на народа в политическите събития, както и формирането на обществено мнение в духа на модерните масови държави. Тогавашната политика беше чиста кабинетна политика, а тогавашните войни бяха династични и кабинетни. Нямаше борба на народите, подобно на тази в наши дни.

Значението на политическите революции през последното столетие се състои в това, че при тях националната идея, т. е. идеята, според която народа представлява една жизнена общност, се наложи. В това отношение са еднакви по своята същност пуританската революция при Кромвел, френската и националсоциалистическата революции. Общото в тях е това, че те спомогнаха за създаването на нации. Чрез тях, също така, се турна край на абсолютните монархии в разните държави.

Разликата, от друга страна, между тези революции се състои в различните за съответното време господстващи идейни кръгове, които съумяха да събудят политическото чувство у народите. Така се обяснява обстоятелството, че в най-ранната от тези революции - пуританската - преобладаваха религиозните идеи, докато френската революция победи чрез издигнатата от възраждането идея за разума. В болшевишката революция се наложиха противодържавните идеи на един краен индивидуализъм.

Фашистката и националсоциалистическата революции, от своя страна, поставиха на преден план нови политически ценности. Фашизмът, обаче, издигна в свой мит

държавната форма на нацията, докато националсоциализмът вижда в народа и неговото органическо единство основната политическа величина, чиято жизнена форма е държавата.

С разгледаната по-горе същност на династическата монархия се обяснява отношението между княза и народа в монархическата държава. Монархът бе благословен от Бога и политическата гледна точка, представляваше един вид полубог. С това се обяснява и обстоятелството, че след ограничаването на чисто личното-господство на княза, в така наречената просвета полицейска държава, където княза се явяваше като един личен председател на държавата, това схващане се пренесе върху ученията за държавата (напр. Хегел).

Всички тези схващания поперчиха за създаването на истинска политическа общност, която е необходима основа на водаческата държава. Абсолютният монарх разполагаше неограничено с „кръвта и земята“, т. е. използваше своите поданици и ги продаваше за чужда военна служба, а земята представляваше един обект за домашна династическа политика. Монарх, обаче, като Фридрих Велики например бе грижещ се баща на отечеството”. Той се грижеше за всичко, което засега неговата земя и неговите поданици, и се чувствуваше като „първ служител на своята държава”.

Фридрих Велики, както и Бисмарк, в качеството си на създател на пруската държава, е предшественик на Адолф Хитлер. Той живя и работи, разбира се, съобразно с политическата обстановка на своето време. За него държавата представляваше един апарат, с който монархът си служи, за да осигури добруването на своя народ. Това становище лежи също така и в основата на Хегеловата философия.

Едва националсоциалистическата революция направи това, което английската и френската революции бяха започнали по-рано. Тя издигна германския народ в една нация. Политическата и държавноправна форма на германската водаческа държава можеше да бъде създадена, обаче, само с германската единна държава. Ето защо националсоциалистическата революция и създадената чрез нея държавноправна реформа, трябваше да турне край на династическото разкъсване на германската държавна територия.

Националсоциалистическата държава представлява днес германската народна държава. От това следва, че тя е както единна държава, така и водаческа държава. За да се разбере държавноправната роля на народа в германската водаческа държава, трябва тази връзка да бъде подчертана.

И така, германската водаческа държава, за разлика от абсолютната монархия, признава народа за политическа величина и се изгражда чрез него. В този смисъл тя е демократическа държава. Не е случайност това, че Водачът, в своята наредба от 2 август 1934 год. до министъра на вътрешните работи, изрази своето твърдо убеждение, както впрочем е забелязвал в много свои речи, „че всяка държавна принуда трябва да произлиза от народа”. Тази формулировка по външен вид не се различава от онази на чл. 1 от Ваймарската конституция. Хитлер и възглавяваният от него националсоциализъм градят, обаче, върху едно друго схващане за същността на народа и политиката, което беше разгледано в глава първа на тази книга.

Националсоциализмът счита модерната държава за държава на масите. Модерната държава, поради сравнително голямото нарастване на населението ѝ е поставена пред политически проблеми, които държавите преди 100 години не познаваха.

В модерната национална държава никоя част от народа не може да бъде изключена от политическия живот. Това се отнася най-напред до индустриалните работници, но също така и до висшистите. Тези два слоя в своето множество живеят и творят в съсловия, които стоят едно срещу друго в политическия живот. Те трябва, обаче, да се наредят едно до друго в цялостна политическа общност. Също така и селянинът днес не е политически изолиран. Чрез засилването на съобщителните средства, и преди всичко на радиото, той може да бъде напълно приобщен към политическата общност.

Националсоциалистическата държава е една истинска модерна държава. Едно доказателство за това е обстоятелството, че тя осъзна характера на народната масова държава и произтичащите от този факт политически последици. Народната масова държава се нуждае от една постоянна, цялостна и правилно провеждана политическа пропаганда, която да влияе върху политическото възпитание на народа. Отричането на политическата пропаганда, или подценяването на нейното значение, е един признак за интелектуално противонародно състояние на духа.

Създаването на Министерство на пропагандата е един организационен израз на новото схващане на политиката; защото същинският смисъл на задачите на тона министерство лежи в стремежа да се образува една народна общност, чрез непрестанното агитиране и насаждане идеите на националсоциализма сред народа. Едно средство за изпълнение на тази задача е и борбата с неприятелските и лъжливи пропаганди.

При това трябва да се внимава, щото пропагандата да се ограничи само в рамките на поставените й цели и задачи, за да не вреди на културната и научна работа, а да съдействува за нейното развитие. Така се поставя въпросът за отношението между политиката и културната и научна работа на германския народ. В същност, културният и научен живот представляват само една част от цялостния живот на народа. Това се отнася и за религията, към която народа принадлежи. Ето защо в последната част на тази книга ще бъде основно разгледан въпросът за отношението на политическото водачество към религията и културата.

Демократическият характер на народната водаческа държава се състои в това, че в нея политическото водачество израства от един кадър на политически последователи. Поради това, нейна първа политическа задача е да превърне германския народ в едно тяло от политически последователи и да го издигне до една политическа величина. Едно изолирано водачество, което няма подкрепата на подобно тяло от последователи не е истинско водачество. Водачът тогава се принизява до един обикновен диктатор, който се очертава като един тип на „политическо хищно животно”. Този тип, Освалд Шпенглер, обяви, изхождайки от своето народно становище, за политическия тип на нашето време.

§ 7. Държавноправното положение на народа в германската водаческа държава.

Народната демокрация се нуждае от политически форми, различни от тези на либералната демокрация. Либералната демокрация в модерните държави е една парламентарна демокрация. Тази политическа форма е дала в някои времена ползотворни резултати. В държави със силна парламентарна традиция тя можа, поне външно, да се задържи. Все пак, нейният характер и там беше значително променен.

Появата на модерното народно представителство, а с това и създаването на парламентарната система като форма на управление, представляваха реакция против неограничената власт на абсолютния монарх. Гражданството не искаше да бъде повече обект на лично господство. Както в английската горна и долна камара съществуваше съсловно представителство, така, вследствие на френската революция, и Националното събрание на почувствалия се като нация народ поиска да участва в държавната власт. Това беше възможно чрез онази политическа форма, която правно ограничаваше дотогава неограничената власт на краля и даваше право на представителите на народа да участват в изработването на законите. Тази политическа обстановка правеше от либералната конституционна държава на 19. век една „Държава на закона“. Позитивният закон, именно, беше политическото средство, чрез което парламента участвуваше в държавната власт.

Едно общо явление на политическия живот е това, че новите центрове на власт разширяват своето влияние за сметка на дотогава съществуващите такива. По същия начин, парламентът в либералната демокрация превиши своето участие в законодателната власт и поиска пълна политическа контрола над правителството. Така се създаде основния политически принцип на парламентарната система, според който, правителството се нуждае от доверието на парламента т. е. от неговото мнозинство, и трябва да се оттегли, щом загуби това доверие.

Тази парламентарна система се оказа жизнеспособна в западните държави, които не злоупотребиха с нея.

Това се отнася най-вече за Англия. Съществуването на двете големи политически партии в Англия и класическата двупартийна система на английския парламентаризъм бяха гаранцията, че винаги ще има един водач, комуто короната ще може да повери ръководството на правителството. Разрешението на въпроса, дали едно правителство в Англия има доверието на парламента, се даваше още преди войната от народа. Там един политически разпокъсан парламент не подкрепяше правителството, а последното във време на политически кризи раз-пускаше парламента и чрез нови избори само се убеждаваше в това, дали притежава още доверието на народа. Едно подобно разрешение, прочее, не е вече парламентарно разрешение, а плебисцитерно. Народът, при своето решение, има пред вид не само състава на правителството като колектив, но така също и личността на водача и неговите политически идеи. Новите избори в Англия означават в същност одобрение или отхвърляне на водачеството на първия министър. Решаващо значение има за това политическата връзка на водача с мнозинството на народа. По този начин, във външните форми на един парламентаризъм, се създаде една квази-водаческа държава. тези парламентарни форми са запазени досега непроменени поради чувството за традиция, което англичанина има към своите изпитани политически институти. Дали външните форми на този парламентаризъм ще бъдат и за в бъдеще запазени в Англия - това е един въпрос, на който още не може да се отговори. Днес, във всеки случай, имаме един значителен обрт в положението на политическите

фактори. Правителството и народа, а не парламента, са днес решаващите политически величини, които се намират в едно полюсно и взаимнозависимо отношение.

Обстановката във Франция е друга. Там има множество малки партийни групи, но и днес съществува едно хомогенно буржоазно политическо тело, в което господства типът на френския рентиер. За него „сигурността“ е най-висшето благо и той следва всяко водачество, което може да му обезпечи тази сигурност. Напоследък, обаче, и тук се засилва ролята на плебисцита, докато значението на парламента и парламентаризма намалява. И във френския парламентаризъм най-важната проблема е тази: създаването на едно стабилно, независимо от колебанията на парламентарния живот, правителство. В тази насока са отправени всички усилия, а именно: чрез една конституционна реформа да се заякчи положението на председателя на републиката и на правителството, като последните се направят независими от парламента, и с това да се достигне до една авторитарна форма на управление.

Ако в Англия и Франция парламентаризмът успя да спечели здрава почва и в тези страни може да се говори за парламентарна традиция, то не беше такъв случаят с германския парламентаризъм. Една съществена причина за това се крие в династичните разделения и предизвиканото от тях разпокъсване на Германия на отделни държавици, т. е. на едно множество от властнически центрове. Това обстоятелство беше достатъчно, за да не може да се развие в германските държавици един силен парламентарен дух, с помощта на който те да се противопоставят срещу традициите на династиите, на чиновничеството и на войската. Не е случайност, че тъкмо парламентаризмът в малките и средни по големина държавици изпадна в политическо разложение. Нямаше в същност никакъв политически кадър, който да осигури функционирането на една парламентарна система.

В самия райх парламентаризмът също така не можа да се затвърди, защото от начало още нямаше корен в народа. Формите на либералната демокрация-волята и решението на народа, изразени във ваймарската конституция - не се оказаха благотворни за политическата система на либералната демокрация, а напротив, подеиха като динамит. Народната воля и народното желание се използваха като тактически средства от антипарламентарната опозиция, от ляво или дясно, срещу съществуващата политическа система. Ваймарската система не можа да съгласува водачество и народ в една истинска политическа, т. е. общностна връзка. Ето защо рухна ваймарската партийна система.

Проблемата за политическата връзка между водачество и народ се разреши едва от националсоциализма, но не във формите на либералната властническа държава, а в тези на народната властническа държава.

Парламентът, този политически център на власт в миналото, днес, в народната водаческа държава, има твърде ограничени функции. Съгласно новия устройствен Закон от 20 януари 1934 год., парламентите в отделните държавици бяха премахнати. Съществуването на Райхстага бе запазено. Той не е вече център на власт, а „един форум, пред който Водачът и Райхсканцлер ще излага големите съдбоносни за нацията въпроси, доколкото той не може да ги изложи непосредствено пред германския народ“. (Райхсминистър д-р Фрик, в едно интервю от януари 1935 год.).

Тъй като свикването на Райхстага става от партията, то Райхстагът не е решаващ орган, а само едно събрание, което одобрява решенията на водачеството и им придава особена тежест във вътрешно и външно политическо отношение.

От много по-голямо значение в германската държава е допитването до народа. В това отношение настъпи една голяма промяна във водаческата държава. Докато във ваймарската конституция Райхстагът стоеше изцяло напреде на план и - като се забеляза - волята и решението на народа не подействуваха благотворно, значението на Закона за допитването до народа от 14 юли 1933 год. е голямо и чрез него се подчертава дебело и плебисцитния характер на органическото схващане на националсоциализма за същността на държавата.

Допитването до народа във водаческата държава може да бъде предизвикано само от водачеството. Така, според § 1 на Закона от 14 юли 1933 год. само „правителството на Райха може да запита народа, дали той одобрява или не одобрява някое предвиждано от правителството мероприятие”. В германската водаческа държава само водачеството може да се допита до народа, а не и народът в либералния смисъл на думата, т. е. отделните партии не могат по своя инициатива да предизвикат едно допитване до народа и с това да се противопоставят на намеренията на правителството. Смисълът на допитването до народа се състои във видимия държавноправен израз на взаимното доверие, което съществува между водача и народа.

Единствената техническа възможност при допитването е установяването на мнозинството. Ето защо § 2 на Закона постановява: „При допитване до народа решава мнозинството на подадените действителни гласове. Същото важи и тогава, когато допитването се отнася до един закон, който съдържа променящи конституцията постановления”. Последното изречение показва, че не съществува вече онази промяна на конституцията, която Ваймарската конституция познаваше.

При допитването до народа, съгласно духа на националсоциалистическата държава, е от значение да се спечели народа, а не само да се добие едно мнозинство в парламентарен смисъл. Тази мисъл беше многократно изразена от Водача, а така също и на партийния ден през 1934 год., той означил като най-важна политическа задача спечелените на 19 август 1934 год. „отрицателно настроени” за народа и Райха гласове.

Когато народът бива запитван за решения, представляващи един формален закон, може да се говори за един особен начин на народно законодателство.

Одобрението на решенията и законите трябва, според § 3 на Закона, да бъде публикувано в „Известия за законите в на Райха”.

Глава пета

Средства на водачеството

§ 1. Политически тип и водачески кадър.

Всека водаческа държава създава един политически слой, един „водачески кадър“, който, под ръководството на Водача, е сътрудник в политическото устройство. Водачество без последователи, обаче, не е мислимо. Ето защо, най-важната задача на политическото водачество е, от една страна, да произлиза то от един сбор на последователи и да обхваща неговата активно-политическа част, а от друга страна, да служи на Водача като вярно средство на водачеството.

Създаването на политически водачески кадър в една държава е различно в различните епохи. То се обуславя от различния характер на естествените условия, както те са дадени в народа и територията. Що се отнася до пространствените условия на една държава за създаването на водачески кадър, малките и големите държави имат различни предпоставки за това. Така се поставя въпросът за неуспеха на така наречената непосредствена демокрация в големите държави. Когато създателите на Ваймарската конституция се опитаха да включат формите на непосредствената демокрация в конституцията, именно законодателната инициатива и решението на народа, те се позоваха, като на образец, на референдума в Швейцария. Те забравиха, обаче, че в един малък швейцарски кантон или община е винаги възможно да се излъчи от всички народни другари един политически водачески кадър, когато има развито чувство за общността и традициите на органическата демокрация. По този начин е възможно, щото в по-малките кантони на Швейцария всички политически пълноправни народни другари да действуват като органи на политическото водачество и да вземат съответните решения.

Днес, обаче, политическото водачество не може да съществува в тези форми, защото голямата и пространна държава е днешния тип на модерна държава. От друга страна, извън отделната голяма държава се създават все повече и повече други политически сили. Тези пространни, и често народностно нееднородни политически образувания, се нуждаят днес от друг тип водачество. Необходима е и друга техника на водачеството, защото се промени основно техниката на политическата осведоменост. Радиото днес съобщава всички важни политически събития едновременно по цялата земя.

Политическото водачество трябва да държи сметка за всички тези обстоятелства. Поради това, политическият тип днес трябва да се различава от типа на буржоазния парламентарист, който считаше, че може с известни доказателства да убеди противниците си в парламента и с това да осъществи една политическа общност.

Типът на днешния политически човек не се създава вече в парламента, защото политикът днес трябва да се наложи като политическа величина от народа. Естеството на новия политически тип изразява разликата между абсолютната монаршеска държава и днешната народна водаческа държава.

В абсолютната монархическа държава и в нейните издънки, които и до днес са запазили подобни политически форми, водаческият кадър се състоеше от монарха и благородниците. Характеристиката на монархията, която беше направена по-горе, ни определя и политическият тип на това време.

Този политически тип, след победата на либерално-демократичния светоглед, се измести от типа на буржоазния политик.

Английското политическо развитие, обаче, може в значителни размери да обедини тези два типа и да осигури с това съществуването на един английски водачески слой. Според правото на английските висши благородници, и днес най-старият син е носител на благородническата титла и получава съответното имущество за поддържане на социалното му и политическо положение във „висшето общество”. Останалите синове и дъщери на благородника не получават благородническа титла, а преминават в гражданството. Те са обаче, също така членове на „висшето общество” (Society). „Висшето общество” е едно определено политическо понятие и може да се каже, че то представлява анонимната форма на английското политическо водачество. То има своите представители във всички политически слоеве, включително и в работническата партия. Докато съществуването на „висшето общество” и положението на неговите членове бъде признавано от масата на английския народ, то ще представлява един значителен фактор в политическия живот на Англия. То е и най-добрата поддръжка на английската корона. Много е съмнително, обаче, дали политическите предпоставки за водаческата функция на „висшето общество” ще съществуват и за напред.

Във Франция и днес водаческият кадър се вербува от типа на буржоазния политик. Той се поддържа от французкия „рентиер”, който вижда в този тип най-добрата гаранция за политическа сигурност. Той се намира в тясна връзка със стопанските сили и с войската; защото военното господство създава възможност за империалистична политика и с това подпомага политическия тип на либералната държава.

Политическият тип на националсоциализма се отличава със своя народностен характер. Когато го окачествяват като тип на „политически солдат” не трябва да се мисли, че той съвпада с оръженосеца на германския народ. Въоръжените борци на германския народ образуват, както ще бъде обяснено по-долу, военната сила като средство на водачеството. То изпълнява задачи, които нямат общополитически характер.

Когато се говори за „политически солдат” на германската водаческа държава, трябва да се разбира активно-политическия човек в движението. Това е прочее народният човек, който съзнателно се нарежда в народната общност и притежава способността да работи и се издигне политически в тази общност. Водаческият кадър на германския народ може да се вербува само от този политически тип. Един въпрос от жизнено значение за германската водаческа държава е създаването на този тип и привличането на отделните негови възпътители, независимо от тяхното обществено положение, в кадъра на водачеството. Политическата традиция, която трябва да се създаде в германския водачески кадър, ще се състои в развитие и преценка на тези народно-политически способности.

Ето защо във всички средства на водачеството трябва да бъдат привлечени хора с подобни качества. Най-чисто олицетворение на този тип е израсналият от народа Водач, който създаде движението и го въздигна в една решаваща съдбините на германския народ политическа величина. Поради това, всички средства на водачеството трябва да имат един народен характер.

Германската водаческа държава през своето политическо развитие познава три средства на водачеството, които днес са обединени в една цялост: партията (движението), чиновничеството от всички слоеве, като едно традиционно държавно

средство на водачеството, и войската в качеството на въоръжена сила на германския народ и бранител на неговата политическа форма във от държавата.

Тези три средства на водачеството имат различни задачи, които ще бъдат разгледани в следващите глави по отделно и в подробности. В една народна държава, обаче, подобна на германската водаческа държава, тези три средства на водачеството образуват една неделима политическа цялост. Борби за власт не могат да съществуват в този водачески кадър. Водачът посочва задачите на водачеството и олицетворява сам единството на политическото водачество. Общата основа на единството във водачеството се състои в окончателното прокарване на народностните принципи във водаческата държава.

Движението първо прокламира идеята за народността. Ето защо се подразбира, че членове на движението и неговите подделения могат да бъдат само онези народни другари, които отговарят на съответните расови изисквания. При това, известни подделения, като политическата организация на партията и на SS, за да осигурят пълното прокарване на расовия принцип, поставят по-строги изисквания относно установяването произхода на своите членове.

В духа на този основен принцип беше създаден *Закона за възстановяване на чиновничеството* от 7 април 1933 год., един от най-важните закони, след вземането на властта от националсоциалистите, който в своя „арийски параграф” (§ 3) оформя прочистването на чиновничеството от чужди расови елементи. Това беше особено необходимо за Германия. Наистина, бившето династическо водачество на войската се стареше да я запази от притока на чужди расови елементи, разбира се, най-вече от евреи. Тъй като се обръщаше съществено внимание на религията, а не на расовия елемент, допусна се все пак известен примес. Евреи проникнаха и между германските благороднически и офицерски кръгове. Значително количество чужди расови елементи се настаниха между чиновничеството и научните работници.

Политиците от ноемврийската революция, между които се намираха много хора от друга раса, естествено, нямаха никакво отношение към тази проблема. Чуждият расов приток към политическото и стопанско водачество се засилваше все повече и повече, за което допринесе много и погрешната политика по отношение на поданството (относно източното еврейство).

Същите постановления на расовата чистота се наложиха, разбира се, и по отношение на третото средство на водачеството - войската.

Законодателното разрешение на еврейската проблема в национал-социалистическата държава беше необходимо за създаването на един народен германски водачески кадър. Защото водаческият кадър трябва да бъде носител на основните политически ценности на националсоциализма. Съгласно естеството и политическите необходимости на народната водаческа държава, политическият водачески кадър трябва да бъде вербуван според началата на народностния принцип.

§ 2. Водаческата партия.

Същността на партията, в качеството ѝ на най-значителното Германско политическо движение, беше разгледана по-горе.

Във времената на борба за власт Движението постепенно се издигна до една политическа величина, която носителите на власт през тогавашната система се мъчеха всячески да унищожат. Юридически погледнато, партията съществуваше тогава в частно-правна форма. Тя беше само едно гражданско сдружение. И не без усмивка човек чете устава на това дружество, което включваше в себе си голямото гражданско политическо движение. Така, казва се напр. в § 2 на „Устав на национал-социалистическото германско работническо сдружение“, че цел на сдружението е: да обедини всички творящи кръгове на нашия народ, без разлика на това дали са физически и умствени работници, за да могат чрез задружна работа да създадат условия за постигане на политическата свобода на народа и осъществяване на неговата стопанска самостоятелност. Съгласно програмата на движението, това ще се постигне чрез развитие на духовните сили и телесното закрепване на индивида и целостта.

Съюзната програма представлява основната програма на движението, създадена в Мюнхен на 24.11.1924 год. Тази програма е непроменяема. Тя ще бъде извършена чрез изпълнението ѝ.”

Този откъс показва, че реформаторските политически цели, които Хитлер и неговото движение си бяха поставили, трябваше да бъдат изразени с помощта на устава на едно частно-правно сдружение.

Днес партията намира своята държавноправна форма чрез „Закона за осигуряване на единството между партия и държава от 1 декември 1933 год.“, като § 2 на същия закон получи нова редакция със закона от 30 юли 1934 год., вследствие бунта на Рьом от 30 юни 1934 год.

Партията е политическо средство на водачеството. Тя е средство, което Хитлер създаде и оформи политически, за да осъществи чрез него националното прераждане на германския народ и да осигури окончателната победа на неговото единство. От Националсоциалистическата германска работническа партия фронтовият войник Адолф Хитлер създаде едно политическо движение, израснало в духа на бойците от фронта, и започна борбата срещу тогавашната либерална система.

Партията трябваше да представлява една общност на политически активните сили в новия народен и държавен живот. В това си качество тя е изразител на националсоциалистическото идейно богатство. тези основни идеи принадлежат на народа. Ето защо, в зависимост от степента, в която партията е свързана с народа, се обуславя ефикасността и възможността на партията да изпълни поставените ѝ от Водача задачи. Партията трябва винаги да запази връзката си с народа. Тя трябва да съществува за народа, да живее с него и да се корени в особеностите на народната душа.

Между народа тя изпълнява ролята на политически елит, който има по-голяма политическа отговорност и политически задължения. Не трябва да се мисли, обаче, че партията може да се отъждестви с народа, защото в такъв случай тя би загубила своето качество на политическо средство. Напротив, партията трябва да запази своята политическа цялост и да не бъде прекалено числено уголемявана. Връзката с народа,

доколкото народните другари не са партийни членове, ще трябва да се осъществява от подделенията на партията и присъединените към нея съюзи.

§ 3. Законът за осигуряване единството между партия и държава.

Политическата същност на партията в качеството ѝ на политическо средство на водачеството, е намерила държавноправен израз в Закона от 1 декември 1933 год.. Затова с право може да се означаи този закон като един от най-важните основни закони на националсоциалистическата държава.

§ 1 на Закона от 1 декември 1933 год. характеризира положението на партията като политическо средство и постановява, че националсоциалистическата германска работническа партия е „носителка на германската държавноправна идея”.

В това си качество, както продължава закона, „тя е неразривно свързана с държавата”. Особеността на тази връзка с държавата, а с това и уредбата на държавно-правното отношение между партията и държавата, е една от най-важните проблеми на националсоциалистическото държавно устройство.

Ако под държава разбираме политическата и държавноправна жизнена форма на народа, ясно е, че и партията, политически и държавноправно, трябва да бъде включена в тази жизнена форма, която ние наричаме „Райх”. Защото държавата е, както това е изтъкнато от министъра на вътрешните работи на Райха д-р Фрик, след включването на партията в държавата, нещо повече от една организация на публично-правни служби. Към държавата принадлежи по-точно цялото движение. (Вж. сказката на д-р Фрик от 15 ноември 1934 год. „Новото устройство на Третия Райх”).

Включването на партията в държавния организъм, т.е. в политическата и правна форма на народния живот, се вижда преди всичко от това, че според Закона от 1 декември 1933 г. националсоциалистическата германска работническа партия е едно публично правно тело. Същността на всяко публично правно тело се състои в това, че то изразява жизнено необходимата органическа връзка между народ и държава. Ето защо, публично правните тела имат само тогава смисъл и ценност, когато са произлезли от народа и отговарят на една негова нужда. Всяко едно от тях направлява една сфера на политическия и публично-правен живот, без държавата да се намесва непосредствено в неговата дейност. В това схващане се корени също така и проблемата за самоуправлението в народната държава.

Особеното положение на партията, в качеството ѝ на публично-правно тело, се изразява в това, че Водачът определя нейния устав, а не държавният апарат или формалният държавен закон. Хитлер, като Водач на Движението, установява сам формите и устройството на това Движение, както и тези на неговите подделения и съюзи.

Съответно на това обстоятелство, Наредбата от 29 март 1935 год. постановява, че националсоциалистическото работническо сдружение и сдружението „Хитлерова младеж” трябва да бъдат заличени от регистъра на сдруженията. Техните имущества, без да бъдат ликвидирани, стават имущества на националсоциалистическата работническа германска партия в качеството ѝ на публично правно тяло.

Подделенията на нац.-соц. раб. германска партия (вж. по-горе), според § 4 на съответната наредба, нямат собствени юридически личности и имущества. Партията и

нейните подделения образуват в имуществено правно отношение едно единство. Генерален пълномощник на Водача във всички имуществено-правни въпроси на нац.-соц. германска работническа партия е имперският ковчезник на партията.

Присъединените съюзи не могат да имат собствена юридическа личност и са подчинени на финансовия надзор на имперския ковчезник на партията (§ 5 от съответната наредба).

Отношението на партията към държавата е изразено в следната формула: „Партията заповядва на държавата.” Наистина Водачът бе казал на партийния ден през 1934 г. в Нюрнберг: „Не държавата ни заповядва, а ние заповядваме на държавата”. С това Водачът е изразил ясно задачата на движението в качеството му на политическо средство на водачество. Партията е отговорна за дейността, насочена към превръщането на националсоциалистическото идейно благо в общо благо на народа”.

Цялото водачество на германския народ, състоящо се от партийното водачество, държавното водачество и водачеството на войската отговаря пред Водача, който обединява трите средства на водачеството, за дейността си по провеждането на националсоциалистическата идеология.

Политическото единство на германския водачески кадър се осъществява чрез единното политическо възпитание на средствата на водачеството. Това се осигурява, преди всичко, чрез възпитанието на младата генерация в този единен политически дух.

Едно погрешно схващане е, обаче, сравнението, което се прави между ценността на отделните средства на водачеството. Защото, независимо от това, че в личността на водача са обединени всички задачи на националсоциализъма, това схващане противоречи на същността на свързаното с народа водачество. Последното навсякъде, по еднакъв начин, работи за народа. Всеки, който няма характер и не е допринесъл за възложените му задачи, или не изпълнява своите задължения, не може да претендира за сътрудничество в германския водачески кадър. Нема значение това, дали той заема една партийна, държавна или военна служба.

Задачите на отделните средства на водачеството са разпределени по такъв начин от Водача, щото между тях не съществуват спорове за компетентност. Водачеството на партията, разбира се, е отговорно само пред Водача, а също така и върховете на държавното водачество, министрите на Райха, са отговорни за изпълнението на своите служби само непосредствено пред Водача-Райхсканцлер. Водачът сам регулира взаимната работа между отделните служби. Особено това се забелезва при войската, която многократно е наричана от Водача „единствения носител на оръжие у германския народ”.

§ 3 на Закона от 1 декември 1933 год. не дава никакви особени права на членовете на партията и на SA (включително и подделенията им), а само им налага известни задължения. За нарушение на тези задължения членовете на партията респ. на SA са отговорни пред една особена партийна респ. SA юрисдикция. Според § 4 на този закон: „счита се за нарушение на задълженията всяко действие или пропуск, които засягат или заплашват съществуването, организирането, дейността или престижа на нац. соц. германска работническа партия, а при членове на SA (включително и подделенията, специално, всяко нарушение на ред и дисциплина”.

Съгласно § 8 на закона, Райхсканцлерът, в качеството си на Водач на партията, издава разпоредби относно устройството и производството на партийната юрисдикция. На 17 февруари 1934 год., Водачът издаде „ръководни линии за партийните съдилища”. Днес партийните съдилища имат особено важни и отговорни задачи. Целите и задачите

на партийната юрисдикция са обяснени от райхслайтер Бух в една статия под същото название, а така също и в неговия увод към официалните известия на върховния съд на нац.-соц. германска раб. партия). Така Бух казва: „Тези ценности и добродетели, които германецът прояви на бойното поле срещу външния враг, така, и онези за извоюване на германската народностна общност, трябва и днес да бъдат култивирани в нац. соц. германска работническа партия. Както на бойното поле ще се изисква смелост и другарство, вяност и послушност, а в родината и бойното поле готовност за жертви и задоволство с малко, така и в партията това ще бъде необходимо. Както там страхливеца, непослушния и егоиста се порицават и наказват, така също и в движението те ще бъдат по същия начин преценявани”.

Бух продължава по-нататък в своята статия, подчертавайки, че Водачът, чрез назначението на стари офицери по върховете на партийния съд, „иска да постави изпитаното схващане за право и чест на германската войска и в основата на своето Движение³.

С това е очертан от върховния партийен съдия типът на политическия солдат, като духовна същност на националсоциализма. Движението е - както Бух казва в своя предговор - „израснало от преживяванията в световната война”. Духът на истинските бойци беше първият и същински националсоциализъм.

Освен всичко това, обаче, необходимо беше да се защити германския народ и да се попречи на неговите вредители. Това стана със закона „срещу подлите посегателства върху държава и партия и за защита на партийната униформа” от 20 декември 1934 год.

Изложената в § 1 на Закона от 1 декември 1933 год. неразривна връзка на партията с германската държава е силно подчертана в новия закон. Съгласно § 1 на този закон, наказва се всеки „който умишлено твърди и разпространява едно неистинско или грубо-изопачено фактическо обстоятелство, чрез което може да се увреди значително на Райха, авторитета на правителството на Райха и този на Германската работническа партия респ. на нейните подделения”. Според § 2, наказва се също онзи „който публично прави омразни или предизвикани от ниски страсти декларации срещу видни личности от държавното управление или партия, срещу техните наредби и създадени от тях институти, чрез които може да се накърни доверието на народа в политическия водачески кадър”.

За да се осигури взаимната работа между германския водачески кадър на партията и държавата, преследването за деяния по § 2 се извършва по нареждане на министъра на правосъдието в съгласие със заместника на Водача, когато деянието е насочено против някои от ръководните личности на нац.-соц. германска раб. партия.

Държавноправната връзка между партия и държава се постига на първо място чрез личността на Водача. Вън от това, обаче, § 2 на Закона от 1 декември в онази му редакция, която беше предизвикана от бунта Ром, от 3 юли 1934 год., назначава „за осигуряване на тясната взаимна работа между службите на партията и администрацията заместника на водача за член на правителството на Райха.” В качеството си на райхсминистър, заместникът на водача е министър без портфейл, защото неговата собствена задача се състои в грижата за поддръжката и устройството на партията. Той полага грижи за партията, в смисъл щото последната, като политическо средство на

³ „Партийният съдия, официално известие на върховния партийен съд на герм. нац. соц. раб. партия” свитък 1 от 10 юли 1934 и свитък 3 от 20 октомври 1934 г.

водачеството, да остане жизнеспособна и да може да изпълни народа с национал-социалистическата идейност. Поради това си положение заместникът на водача трябва да е винаги в течение на правно-политическите задачи на управлението. Партията може да изпълни най-добре своите задачи тогава, когато законодателството в националсоциалистическата държава отговаря на партийната идеология.

В същия дух е и издадената от Водача Наредба на 27 юли 1934 год.: „Водачът е наредил, в качеството си на Райхсканцлер, щото за по-нататъшното единство между партия и държава, партията да бъде все повече привлечена в законодателната работа, като Заместникът на водача Рудолф Хес, или посочен от него юридически съветник, получават правото да участват при изработката на законите във всички ресори на Райха”. Според една нова наредба на Водача-Райхсканцлер, заместникът на водача участвува и при изработването на тълкувания и правилници на законите, доколкото те се публикуват в Известията за законите на Райха.

По този начин, щабът на заместника на водача е натоварен с редица важни задачи относно устройството на германската водаческа държава. Забележително е също така, че реформирането и новото устройство на германските висши училища в националсоциалистически дух спада в задачите на заместника на водача. Това се обяснява с голямото значение, което има германската наука и политическото научно възпитание на германските студенти за изграждането на германската водаческа държава.

Вън от всичко това, за заякчаване на връзката между партия и държава е необходимо създаването на една персонална уния между лицата, които заемат ръководни служби в партията и държавата. Това е осъществено, преди всичко, в областите на Райха, чрез които се осигурява едно правилно отношение между партия и държава.

§ 4. Чиновничеството като средство на водачеството.

Националсоциалистическата революция възстанови уважението към онези политически ценности и институти, които определиха и затвърдиха местото на Германия в света. Най-добри традиции имаше, неподкупното и верно на своя дълг германско чиновничество, което се радваше, както в Германия, така и в чужбина, на голяма почит. В Германия, след създаването на модерната държава, чиновничество и държава са неразривно свързани.

Естеството на държавата и господстващите политически идеи слагат винаги своя отпечатък върху чиновничеството. Германското чиновничество през времето на абсолютната монархия се намирало в отношение на лична верност към монарха. В този смисъл тогавашното чиновничество е било нещо като прислуга на монарха. По този начин, обаче, чиновничество и войска, под водачеството на гениалния Фридрих Велики, спомогнаха много за създаването на голямата пруска държава. Техните бляскаво изпълнени задачи издигнаха пруското чиновничество и неговата организация за пример на германското чиновничество изобщо. Защото средните и малки по големина държавици, със своите ограничени възможности, не можеха да създадат предпоставки за развитието на едно обучено германско чиновничество. С това се обяснява и обстоятелството, че германската националсоциалистическа държава се ориентира в това отношение предимно към пруското чиновничество.

Германското чиновничество е било винаги нещо повече от един обикновен държавен апарат. Отделният чиновник не беше само един функционер, а беше проникнат от една напълно осъзната от него държавна идея.

Най-напред либерализмът, особено в неговата радикална форма, премахна значението на чиновничеството, като средство на водачеството. В либералната държава чиновникът е само функционер на държавния апарат с права и задължения. В либералната демокрация, като тип на неводаческа държава, чиновникът не се намира в никакви лични отношения с известна ръководна личност. По отношение на неговите права и задължения се прилага един чисто индивидуалистичен критерий.

В партийната държава чиновникът бе свободен да има известни политически разбирания и да проявява политическа дейност, доколкото не бе възпрепятстван от служебните си обязанности.

Според Ваймарската конституция, всички чиновници имаха пълна свобода в политическото си убеждение, а така също и свободата на сдруженията им беше осигурена. Партиите използваха това положение и се стараеха да намерят почва между работничеството. При това, Ваймарската конституция се опита да запази същинския смисъл на чиновничеството и в партийната държава, като постановяваше в чл. 130: Чиновниците служат на обществото, а не на една партия. Обаче, поради липса на едно обособено водачество, чиновничеството не можа да преодолее партийния дух. Когато по-следният се настани в целия народен и политически живот, чиновничеството не можа да се запази от него, защото неговите членове трябваше да встъпят в трайни отношения с партиите. Напразно представителите на чиновничеството се опитваха да осигурят правата на чиновниците, да се отдръпнат от партиите и да заемат едно надпартийно становище.

Когато либералната държава беше принудена да се бори едновременно срещу опозицията от ляво и дясно, тя поиска да обвърже чиновничеството с парламентарната система и му забрани да членува, както в комунистическата партия, така и в националсоциалистическото движение.

Едва победата на националсоциализма и устройството на германската водаческа държава възвърнаха стария традиционен дух у чиновничеството и го издигна повторно до едно силно средство на водачеството. В това си качество чиновничеството на германската водаческа държава има да изпълнява редица големи задачи в областта на правното устройство и администрацията. То може да се счита като олицетворение на правния елемент на националсоциалистическата държава.

Германската водаческа държава гради върху ценността на отделната личност, а не върху идеята на мнозинството. Чиновникът в националсоциалистическата държава трябва, обаче, да представлява една такава ценна личност. Той трябва да отговаря на всички изисквания, както със своя характер, така и със своята работа. Германската водаческа държава има нужда само от способни и със силен характер чиновници.

Тъй като чиновничеството в националсоциалистическата държава е възвърнало своето традиционно значение като средство на водачеството, трябва националсоциалистическата държава да постави по-големи изисквания по отношение на чиновничеството. Във връзка с това, съюзът на германските чиновници и образователните чиновнически институти, подобно на академията за администрация, имат двойната задача: да създадат от чиновника един примерен националсоциалист и един обучен държавен служител.

По този начин, чиновничеството, чието правно положение е осигурено чрез „закона за чиновниците”, в качеството си на водаческо средство ще бъде винаги на необходимата висота.

§ 5. Войската като средство на водачеството.

Германската войска (като средство на водачеството) притежава също така стари и изпитани традиции. Славната пруска войска е имала решително участие в изграждане на пруската голяма държава. И когато творението на Фридрих Велики рухна под напора на революционния шурм на военния гений на Наполеона, това бяха тъкмо онези чувстващи пулса на народа и нацията войници, като Шарнхорст, Гнайзенау и Клаузевиц, които, редом до хора като фрайхер фон Щайн, създадоха духовно-политическите предпоставки за възкръсването на Прусия.

Войската не е чуждо тело у здравия народ, а се корени в народния живот. Защото всеки народ, който се чувства като политическа общност, има твърдата воля да защити тази жизнена общност от чужди нападения. В този смисъл трябва да бъде поддържана и запазена волята за отбрана у целия народ, като една предпоставка за неговото политическо съществуване.

В либералното държавно учение, обаче, нямаше никакво място за една свързана с народа войска. Войската в либералната държава представлява един инструмент на властта за защита на позициите на властващите, във вътрешно и външно отношение. В една държава, където народът не представлява една политическа величина, войската може да бъде само едно необходимо зло.

Напротив, в народната държава войската е неговата въоръжена сила, която е израснала спонтанно от недрата на народното единство.

Ето защо, схващането за същността и задачите на войската зависи съществено от становището ни към политическите основни ценности: народ и държава и тяхното съответно признание.

В Германия войската в териториалната държава беше свързана с личността на монарха. Тази връзка беше по-силна, отколкото онази на чиновничеството към монарха. Монархът беше винаги върховен главнокомандващ и военачалник на войската. Войската в старите германски държавици беше „верна на княза”, което ѝ се налагаше от самото ѝ устройство.

Ето защо, положението на германската войска беше силно повлияно от изчезването на династиите. С това беше прекъсната личната връзка, която я свързваше с двора на княза. Премахването на общата задължителна военна повинност, под външно-политическия натиск на Версайския диктат и последвалото от него намаляване войската на 100 000 души, заплашваха да разхлабят връзката между войска и народ.

Германската войска, обаче, избегна тези опасности. Още във ваймарската държава войската имаше възможността, поради непосредственото си подчинение на Райхспрезидента и предимно поради външно-политическите си задачи, да се запази на страна от парламентарния хаос. От друга страна, потискащите постановления на Версайския диктат бяха един стимул за ръководството на войската, което я превърна, в рамките на възможното, в един мощен отбранителен инструмент.

Войската, в качеството си на въоръжена сила на германския народ, се стараяше да стои настрана от външно политическите конфликти. Ясно бе, обаче, че чиновите на войската не можеха да останат дълго време безразлични към едно движение, което бе запазило старите германски войнишки добродетели и беше въздигнало в емблеми на своя политически живот: другарството, верността и дисциплината. Защото създаденият от движението тип на политически войник не се занимаваше само с военна дейност. Той трябваше да има и един духовно политически мироглед, чрез който да съдействува за изграждането на народностните основи на общността. Този мироглед, обаче, не можеше да бъде индивидуалистичен и либерално-буржоазен, а трябваше да бъде този на един човек, който е приобщен към народа.

Ето защо, след поемането на властта от националсоциализма, германската войска можа лесно да се приобщи към новата германска народна държава. В качеството си на единствена въоръжена сила на германския народ, тя бе превърната в крайно средство на политическото водачество на народната държава.

Войската служи на народа. В нея синовете на този народ изпълняват своя върховен дълг спрямо общността, който дълг, при защита на народното единство, може да стигне до разбираща се от само себе си жертва на собствения живот. Поради това, войската и службата в нея представляваха още в старата държава най-доброто училище за характера на народния другар. Пруският мироглед и пруският характер намираха най-добрата си проява в пруската войска.

Водачът е необходим за войската, както в нейната мирновременна работа, така и преди всичко, за правилното провеждане на нейните задачи на фронта. Тъкмо простият войник има правилно чувство, че може наистина да се довери на онзи водач, който е израснал от същата народностна общност. Значението на водаческия кадър във войската, в противоположност на това на водачеството в политическия живот, остана непокътнато в Германия. Вторият Райх и Ваймарското междуправителство рухна, защото политическото водачество не беше вече истинско водачество и държавата фактически остана без водач.

Адолф Хитлер и неговото движение осъзнаха тази липса. Ето защо в партията и преди всичко в SA, се създаде онзи тип на политически човек, който след едно доказателство за творческа работа при изграждане на общността, ще бъде наистина способен за водачество.

Едно лъжливо водачество по времето на бунта на Рьом, през летото на 1934 год., водимо само от глад за власт, мислеше, че водачеството не трябва да се занимава само със своите същински задачи, а трябва да се намеси и в работите на войската. Всичко това доведе до една политическа криза, чието бързо ликвидиране разграничи ясно задачите на отделните средства на водачеството, като едновременно създаде предпоставките за един, подчинен на Водача, водачески кадър.

Хитлеровата младеж, SA и трудовата повинност са предназначени да изпълняват функциите на едно важно предварително обучение и поради това, да бъдат едно звено, което свързва политическото и военно възпитание. Младият германец, който с успех е прекарал това обучение, придобива един мироглед при изпълнение на военните си задължения, който е първата предпоставка за развитието на военните добродетели. Защото задача на войската е, редом със специфичното военно образование, да поддържа постоянно жива връзка с народа.

Както се забелязва по-горе, държавноправното положение на войската във ваймарската държава се характеризираше с нейното главно командване лично от

райхспрезидента. Поради това, обаче, че всички заповеди и нареждания на райхспрезидента - също и тези в областта на войската - се нуждаеха от приподписване, войската беше фактически включена в парламентарната система.

Райхспрезидентът, в качеството си на върховен главнокомандуващ на войската, още със заповедта си от 22 август 1919 год. беше прехвърлил упражнението на главното командване върху военния министър, като си бе запазил правото да издава „непосредствени заповеди”.

§ 8 п. 2 на Военния закон на Райха установява държавно-правното отношение между райхспрезидента и главното командване на войската по следния начин: „Райхспрезидентът е върховен военачалник. Под неговото началство министърът на войната упражнява главното командване над цялата войска. Един генерал е началник щаба на войската, а един адмирал е шеф на морската.”

В държавноправното положение на войската не се промени нищо след издаването на Закона за държавния глава на Германския райх. Между пълномощията на райхспрезидента, които, според § 1 на този закон, преминаха върху Водача-Райхсканцлер Адолф Хитлер, е от особено значение главното командване на войската. Германската войска, преди всичко в лицето на Водача, придоби отново едно непосредствено командване. Това се изразява най-добре в Заповедта на Водача относно водачеството във войската от 4 февруари 1938 год., според която, новосъздаденото военно командване на войската, което едновременно ръководи работата на военното министерство, е поставено под непосредствените заповеди на Водача.

Както останалите средства на водачеството, така и войската наново се закле пред личността на Водача-Райхсканцлер. Принадлежащият към германската войска се заклева „че безусловно ще се подчинява на Водача на Германския райх и народ Адолф Хитлер, на главнокомандувания на войската и като храбър войник ще бъде винаги готов да даде живота си за тази клетва”.

Голямото значение на войската и нейната необходима връзка с народа в националсоциалистическата държава налагат, щото всички чиновци на войската да бъдат запознати със съдържанието на националсоциалистическата идеология. Ето защо, редом с военното обучение на войника, националсоциалистическото възпитание играе голяма роля във войската.

Чрез външните си значки, също така, войската се явява носител, както на славните стари традиции, така и на националсоциалистическия дух. Един от първите актове на райхспрезидента, след националсоциалистическата революция, беше възстановяването на старото военно знаме на Райха и на черно-бяло-червената кокарда със заповедта от 4 март 1933 год. От друга страна, чрез наредба на райхспрезидента от февруари 1934 год., се постанови, щото за в бъдеще чиновците на войската да носят символичната значка на нац.-соц. германска раб. партия. По този начин германската войска изразява и външно връзката между традициите на Бисмарк и младата националсоциалистическа държава.

Еднаквата политическа идеология на войската, като военно средство на водачеството, с тази на SA и SS, като политически средства на водачеството, се проявява и във взаимното задължение за поздрав. Защото тези стълбове, които поддържат политическото водачество на националсоциалистическата държава, трябва и във външните си отношения да проявяват своето единство.

Националсоциалистическо законодателство имаше пред вид особеното положение на войската в държавата, когато със закона от 15 май 1933 г. възстанови военната юрисдикция. Съгласно този закон, извършени от военни лица наказуеми деяния по принцип са подсъдни на военните съдилища. Тази нова наредба изоставя формалния принцип за равенство в тази област, прокаран от Ваймарската конституция, която с чл. 106 премахваше военната юрисдикция. Нововъвеждането на военната юрисдикция служи за запазването и насърчаването на военната дисциплина и съответствува на духа и задачите на войската в германската народна държава.

Националсоциалистическата народна държава е една единна държава и поради това, именно, беше премахната войската на отделните държавици. Това, стана със закона от 20 юли 1933 год. По този начин, Райхът имаше единственото право да има войска.

Националсоциалистическата държава още от начало започна борбата за извоюване равноправието на Германия спрямо другите държави. Нейната цел беше да се освободи германската войска от Версайския диктат, като непоносим за един народ, който държи за своята чест и се бори за своето политическо съществуване. Волята за живот на германския народ се изразява от неговото мирно строителство, но той иска същевременно да осигури своето равноправно положение между народите. Връзката между войската и народа в германската водаческа държава е най-добрия израз на истинската воля за мир у германския народ и неговия Водач. Законът за устройството на германската войска от 15 март 1935 год. определя окончателното място на германската войска в националсоциалистическата държава. Според § 1 на този закон, службата във войската почива върху основата на задължителната военна повинност. Подробностите се уреждат с Военния закон от 21 май 1935 год.

С това водачеството на Райха извоюва своето право да защитава германската народна общност, което право му беше винаги оспорвано. По този начин беше осъществен и п. 22 на националсоциалистическата партийна програма, която искаше създаването на една германска народна войска за нуждите на германската народна държава. Правното положение на войската е уредено с Военния закон от 21 май 1935 год.

Форми на водачеството

§ 1. Водачество и правова държава.

Проблемът за водачеството, т. е. въпросът за същността и формите на водачеството, е толкова стар, колкото и политическият живот на общността изобщо. Формите на водачеството трябва да осигурят правилното устройство на общността.

Затова тези форми нямат своя особена стойност, а се приспособяват към политическата действителност. Една водаческа държава е възможна в най-различни политически форми. За същността на водачеството е от значение неговата политическа субстанция, а не неговата форма.

Най-необходимо за създаването и съществуването на една водаческа държава е единството в нейното политическо устройство. Ето защо, във водаческата държава не се поставя въпросът за приоритета на вътрешната или външна политика.

На политическото единно устройство, обаче, трябва да съответствува едно единно-правно устройство. Това е от най-голямо значение за водаческата държава.

От досегашното изложение се установи, че водаческият кадър и неговите последователи представляват едно единство. В противовес на „лъжеводача”, който се стреми с всички средства само към запазване на властническото си положение, водачът израства из масата на своите последователи и се поддържа от тяхното доверие.

За да се осигури това доверие, трябва средствата на водачеството да бъдат винаги подготвени за изпълнение на възложените им задачи. Народът и всеки народен другар по отделно трябва да имат абсолютното доверие, че определените от самия Водач авторитарни форми на водачеството ще бъдат строго спазвани.

Затова народната водаческа държава и националсоциалистическата правова държава представляват едно единство. Те са израз на една на съща политическа действителност. Народът, в качеството си на последовател на едно водачество, представлява правната общност и реагира осезателно срещу накърненията на правното му чувство.

Политическата жизнена форма на водаческата държава и нейният правен ред представляват едно единство. Те осъществяват един ред в правовата държава, който пречи на всички нарушения на правото. Ето защо, чувството на правна сигурност е от голямо значение за водаческата държава. Голяма грешка е да се счита, че една истинска общност не се нуждае от правна сигурност. Правилно е тъкмо обратното. Чувството за правна сигурност включва едновременно и увереността на народния другар, че неговата чест е защитена, поради което то е една значителна поддръжка на водаческата държава. Защото доверието към политическото водачество, в областта на позитивното правно устройство се изразява в чувството за правна сигурност.

Винаги, обаче, политическите основни идеи дават смисъл на всички конструкции и формулировки. От това следва, че всички политически теории, които до последно време бяха от решително значение за държавноправното устройство, загубиха своя смисъл във водаческата държава, защото нейното устройство е свързано с един друг политически мироглед. Това се отнася преди всичко до политическата теория за

разделението на властите, която израстваше в идейния свят на френската революция и изигра решителна роля за държавноправното устройство на либералната правова държава.

§ 2. Разделение на властите

Либералната държава беше една държава с разделение на властите, защото в нея господствуваше политическият принцип за разделение на властите, в онази форма, която той получи в теорията на Монтескьо, след френската революция. Троякото разделение на властите беше една реакция срещу идеите на абсолютната монархия и служеше за защита на свободите на индивида. Ето защо, смисълът и новостта на тази теория се криеше, първо в създаването на един отделен от монарха „законодател“, и второ, в създаването на съдийската независимост. Самият Монтескьо означава съдебната власт като отчасти несъществуваща т. е. „неполитическа“. Съдията не трябваше да представлява една трета власт, а беше обвързан от закона. В законодателството се състоеше, според теорията за разделението на властите, същинската нова политическа власт. Новият законодател трябваше да бъде нацията респ. нейните представители, националното събрание. Тези национални събрания, които се появяват непрестанно в конституционното развитие на държавите през 19. век, се чувствуваха като носители на конституционно творческа власт. Доколкото либералната правова държава отдели законодателната функция от изпълнителната власт и считаше първата за самостоятелна власт, дотолкова тя беше „държава на законодателството“. Тя се намираше под властта на закона и с това под властта на парламента, който бе законодателят в либералната правова държава.

Чрез тези усилия за подчертано разделение на законодателната и изпълнителна власт в либералната държава бяха прекъснати органическите връзки между държава и право, които представляват единствената основа на всяка истинска правова държава. Считаха, че по този начин ще неутрализират държавата политически, а с това издигнаха само принципа на „безводачеството“.

Тъй като всяка държава се нуждае от едно истинско държавно водачество, то принципът за разделението на властите може да се прокара само в ограничена степен. Едно истинско „равновесие на властите“ вътре в държавата е немислимо за дълго време, защото за това е необходимо едно политическо водачество и един решаващ политически център на власт. Ако последният не съществува повече, то политическият живот по необходимост ще претърпи криза.

Ето защо, ние виждаме, че също и в либералната държава, доколкото тя можеше да функционира политически, винаги се образуваше един политически център на властта, който вземаше най-важните решения. Не е случайност обстоятелството, че винаги правителството образува този властнически център или, в редки случаи, той се създава от военна диктатура.

По този начин в Англия развитието на парламентарната система доведе до водачеството на кабинета и преди всичко до това на английския пръв министър. В Съединените щати, които редом с Франция минаваха за класическата държава на разделението на властите, политическата власт постепенно се концентрира в ръцете на председателя на републиката. В германските отделни държави конституционният монарх, който едновременно заповядваше на войската, представляваше същинския

политически център на власт, спрямо когото ландтага имаше едно подчинено положение.

Във водаческата държава, системата на Монтескьо за разделение на властите е станала безпредметна.

Във водаческата държава не съществува, преди всичко, политическото разделение между законодателство и правителството, респ. администрация. Това с две средства на водачеството, който трябва да бъдат неразделно концентрирани в ръката на водача, за да може да се запази по този начин единството на водачеството.

Ето защо, народното представителство, което беше новосъздаденият политически център на власт в държавата през 19. век, загуби своето значение за държавите на 20. век. Органическата демокрация на народната водаческа държава следва други, отговарящи на същността на водачеството, пътища, за да осигури и изрази единството между народ и водачество. Те бяха вече по-горе изложени.

Народната държава от 20. век постига по друг начин хармонията в народното тело. Тя свързва принципа за народното единство, чийто носител е партията в качеството си на средство на водачеството, с основните начала на органическото съчетание на народните групи, постигнато чрез териториално съсловно устройство, което държи сметка за общото народно устройство и обуславя самоуправлението на тези народни групи. Политическият смисъл на съсловното устройство се състои в това, че чрез него се премахват изкуствено създадените от разделенията на властите препятствия и се заместват с истински жизнени форми.

Затова политическото водачество не познава повече нееластичното трояко разделение на властите. Освен това, в миналото изпълнителната власт се подразделяше на едно множество от различни центрове и функции, чиито смисъл бе най-различен.

Либералното държавно и административно правно учение виждаше в администрацията само една повече или по-малко техническа функция, която се развиваше върху основата на „законосъобразната администрация”. Едва националният мироглед отвори око за многостранността на народния живот и съответно на това, за многостранността на политическите форми в държавата.

Това се отнася преди всичко за областта на възпитанието. В една държава, в която политическото устройство е възможно наистина на чисто „съседски отношения”, не е необходимо едно особено политическо възпитание, защото отделният народен другар несъзнателно и органически е свързан с политическия живот. В модерните масови и големи държави, обаче, политическата пропаганда и политическото възпитание представляват едно извънредно важно и необходимо средство на водачеството. За либералната теория за разделение на властите това средство нямаше никакво значение и биваше отнасяно към администрацията.

Също така и отношението между държавата и църквата, както и въпросът за становището, което държавата взема по отношение религиозните ценности и културни институти, не могат да бъдат разрешени чрез старото учение за разделенията на властите.

Ако днес, обаче, учението за разделение на властите, а с това и либералната правова държава, са мъртви, то необходимо е сега, за нуждите на днешната голяма и масова държава, едно организационно-техническо разделение на формите и средствата на водачеството.

Правната сигурност, както се забелязва вече, е една значителна политическа ценност за живота на народа, която допринася много за засилването на народното единство. Поради тези причини, формите на отделните актове на водачеството изпълняват една важна роля. Не е безразлично за водаческата държава в какви форми става правораздаването и функционирането на администрацията, Всички тези форми ще бъдат накратко разгледани по-долу. Накрая ще бъдат разгледани и онези народни ценности, които изискват едно по деликатно и особено отношение на водачеството. Това са религиозните и културни народни ценности.

§. 3 Правотворчеството във водаческата държава.

Германската водаческа държава и националсоциалистическата правна държава са едно единство. Ето защо в германската водаческа държава нормалното правотворчество се извършва в определени форми. Тези форми трябва да съответствуват на политическия смисъл на водаческата държава.

Нормалната форма на законодателството в германската водаческа държава е правителственият декрет, т. е. създаденият от правителството закон, съгласно чл. 1 на Закона за облекчаване на народ и държава, от 24 март 1933 год. Беше вече обяснено, че това представлява един акт на водачеството, в който взема участие правителството на Райха. Редом до законите на Райха, заповедите на Водача са един непосредствен върховен правен източник за войската.

Във връзка с това, трябва да забележим, че сложният законодателен път на Ваймарската конституция, съгласно чл. 3 на закона от 24 март, не намира никакво приложение в обикновеното законодателство на водаческата държава.

Напротив, обаче, със същия член са възприети изрично всички изисквания относно промулгирането и обявяването на законите от Водача-Райхсканцлер. Те имат и в националсоциалистическата правова държава съответния политически смисъл.

Да се промулгира един закон означава днес, че истинността и правилността на създадения закон ще бъде потвърдена от водачеството пред народа по един обвързващ водачеството начин. То удостоверява чрез промулгацията пред всички народни другари, че ще се счита обвързано от създадения закон. То е прочее един съзнателен акт на свързаното с народа водачество.

Другата функция, обаче която промулгацията имаше в либералната държава, именно, провежданата във формата на промулгация проверка на съобразността на закона с конституцията, е днес безпредметна. Защото днес няма, както в либералната държава, държавноправни противни сили на водачеството, чиято законодателна дейност да се нуждае от една проверка.

Още по малко съдията днес има възможност да провери съобразността на законодателните актове на водачеството с конституцията и в случай на несъобразност, да откаже тяхното приложение. Съдията в националсоциалистическата правова държава има две правомощия спрямо законодателните актове на водачеството: той трябва да се увери, от една страна, че прилаганият от него закон е съответно обнародван. Днес той има също така правото и задължението да следи за законодателна делегация за издаване наредби, доколкото не се касае до упражняването на едно освободено от такава законодателна делегация овластяване от Водача.

С промулгацията във водаческата държава е органически свързано и публикуването на закона. Законодателят, с чл. 3 на Закона от 24 март 1933, водим от съображения за правна сигурност, която в нормални времена е толкова необходима за модерната голяма държава, постановява необходимостта от публикуването на законите в известията за законите на Райха. Това означава, че изработените от правителството на Райха закони и промулгирани като такива от Райхсканцлера могат да бъдат поставяни юридически в действие едва след публикуването им в „Известия за законите на Райха”. Задължителността на един подобен законодателен акт за народната общност, т. е. за всички народни другари е свързана прочее и във водаческата държава с необходимостта от обявяване на закона в „Известия за законите на Райха”. Чл. 3 на Закона от 24 март 1933 год, определя в този смисъл изрично, че правителствените закони, „доколкото не постановяват нещо друго, влизат в сила на следващия от публикуването ден.”

Това правило се отнася според овластителния закон само за „формалния” правителствен закон, а не и за правните постановления. За да бъдат правните постановления задължителни не е нужна публикацията им в „Известията за законите на Райха”; но тъй като те създават за всички народни другари, в един определен обем и област, правни норми, то те трябва да бъдат публикувани. Поради това, за тях е още в сила Закона за обявяването на правните наредби, от 13 октомври 1923 год., според който, публикуването трябва да става във вестника за законите на Райха, вестника за съобщенията на министерствата или в германския държавен вестник. Водаческата държава държи също така, щото различните наредби в областта на администрацията да бъдат формално публикувани.

Необходимо е също така да се публикуват правилниците и уставите на присъединените към държавата публично-правни тела като общини и съсловни самоуправителни тела и т. н. Така напр. § 4 т. 3 на Германския закон за общините постановява: „Наредбите трябва да се правят публично достояние”.

§ 4. Администрацията във водаческата държава.

Политическо водачество е равнозначно с политическия живот на народа. От политическото водачество зависят начините, по които ще бъде устроен политическия живот на народа. Едно средство на водачеството при изпълнение на тази му задача е администрацията. Нейната роля и значение в модерната държава на масите произлиза вече от това, че тя в най-широк размер е поверена на професионално обучено чиновничество.

Държавата с разделени власти искаше да намали във възможната степен значението на личното водачество и средствата за неговото провеждане. В нея трябваше да господствува само „нормата”. Съответно с това, и администрацията беше превърната в една обикновена техника за прилагане на законите. Политически творческата воля, която единствена създава общността, се считаше в повлияната от индивидуалистични представи правова държава за един „лош принцип”. Тъй като и тук беше необходимо едно политическо водачество, то последното трябваше да се прояви при анонимните политически форми на многопартийната държава във взаимните борби на политическите сили.

Водаческата държава издигна администрацията по-високо от една обикновена правна техника, възвърна и смисъла като творец на общността, който под ръководството на Водача засега всички области на живота.

В противовес на либералната държава, днес, една и съща политическа идейност е проникнала във всички форми и институти на администрацията.

§ 5. Правораздаване и водачество.

Отношението между правораздаването и водачеството намира своя пръв израз в отношението на съдията към закона.

Тук трябва да разясним накратко особеното положение, което правораздаването и науката заемат във водаческата държава. Най-напред ще се спрем на причините, поради които държавата издига правораздаването на съответната висота.

Правораздаването и научната работа не засягат непосредствено политическото водачество. Техната задача не засега непосредствените задачи на управлението. Чрез тях, обаче, се изгражда една здрава основа за трайно и сигурно управление.

Правораздаването, специално, е една служба на справедливостта. Мисълта, според която, справедливостта издига народа, е основен принцип във водаческата държава, в нейното качество на нац.-соц. правова държава.

Правораздаването, както и научната работа, е служба на едно голямо дело и една голяма идея. Доколкото съдията и ученият изпълняват тези служби, дотолкова те се намират в известно отношение към политическите събития. Техната дейност, обаче, не може да засегне отрицателно политическото устройство, защото те не се занимават с политическо творчество. Ето защо авантюристи не са мислими в правораздаването и науката. Нито съдиите, нито хората на науката имат нещо общо с тази категория хора, а да преминат в тази категория, те трябва да променят същината на своята дейност. Техната същинска функция, предпоставя свобода и обвързаност, както за съдията, така и за учения. Двата са обвързани по особен начин от духа и значимостта на онази идейност, която обуславя народната общност. Не съществуват правораздаване и наука, които да нямат връзка с политиката.

В този по-дълбок смисъл, съдията е обвързан от закона. Той трябва не само формално да прилага законите, но така също и да ги тълкува, съобразно идейното съдържание на народния и държавен живот.

Доколкото обаче, съдията действа като отговорна личност, дотолкова той не е длъжен да се съобразява с препоръките на намиращия се непосредствено в политическия живот водачески кадър. Водачеството от своя страна е призвано да разработва законите по съдържание и форма, които съдията прилага. Прилагайки само тези закони, съдията присъжда правото на отделния народен другар. При това търсене на правото, съдията е независим от политическото водачество, чиято проявена вече воля той прилага по отношение на отделните народни другари. И тъй като народа се отнася с доверие към така очертаната съдийска функция, съдията представлява една здрава опора на политическото водачество.

Не е възможно да се наложи една висяща във въздуха идея на общността, при която отделните народни другари нямат никакво отношение към тази общност. Необходимо е тъкмо във водаческата държава да се осъзнае връзката между общността

и отделните членове на тази общност. Особено това се отнася за съдиите и учените. Истинското съдийство, както и истинската наука, трябва да бъдат представлявани от личности, които са свързани с народа. Последните разбират тогава правата и задълженията, които произлизат от независимостта на съдията и от свободата на науката, и винаги се съобразяват с тях.

В този смисъл, в противовес на абсолютната държава, независимостта на съдията и свободата на науката образуват необходимата основа на народната водаческа държава. Защото народа не е както по-горе се забеляза, само обект на едно господство, а е творящо тяло от политически последователи. Това обстоятелство се подкрепя от особената същност на правораздаването и науката, както и от личността на тези, които работят в тези области.

Религия и култура в германската водаческа държава.

§ 1. Исторически и политически основи на отношението между държава и църква.

В рамките на това изложение, което има за предмет устройството на германската водаческа държава, трябва да бъде изяснено и отношението на национал-социалистическата държава към религията и църквата. Това може да стане най-добре, когато се вземе предвид историческото и политическо развитие на това отношение.

За разлика от политическата култура на държавите през античното време, днес модерната държава не се изгражда вече върху напълно единни политически и религиозни схващания на народа. В античната държава политическото изгнание водеше със себе си, в преносния смисъл на думата, и отказ от религията на родината. Този, който отиваше в чужбина, скъсваше всички връзки, не само със сънародници и отечество, но той загубваше и своята отечествена религия.

След победата на християнството в западния свят, борбите между папството и кралете, които продължават през целите средни векове, се водят едновременно на религиозна и политическа основа. Още в своите заченки папството се проявява като един наддържавен политически център на власт, който се опитва да запази това си положение чрез борби със същинските и светски политически сили в западните кралства.

В тогавашното време тези борби на папството бяха водени с голям успех, защото тогавашните политически цели бяха изцяло определени от постулатите на християнството. Християнският западен свят беше не само една религиозна организация, но и едно политическо понятие. Този западен свят искаше чрез кръстоносните походи да разшири, както своето религиозно влияние, така и да закрепил своята политическа власт. Върху основата на християнската култура се развиха и международните отношения в западния свят.

Това положение беше коренно променено при появата на европейските държавноправни форми. Тъкмо западните държави Франция и Англия, искаха да осигурят своето безусловно политическо единство, или чрез абсолютната монархия, както бе случая с Франция, или чрез парламентарната държава, както постъпи Англия. С това, политическият център беше изместен от единствената до тогава меродавна християнско църковна основа към новосъздаващите се национални и политически основни ценности. В същото време тези новосъздадени политически центрове на властта демонстрираха своята безусловна политическа независимост от папството. Без значение е дали, като Франция, останаха верни на католическата църква, или както Англия, усвоиха реформацията и я използваха като политическо средство за борба срещу католическата църква. Испания, която в служба на този прононсиран политически католицизъм, се опита да спре това развитие, се разложи в борба със засилващата се английска империя.

В Англия се наложи стремежа към едно свободно, лично религиозно убеждение на индивида. В английския културен свят бяха извоювани основните „религиозни

права” с помощта на пуританските схващания и тяхното противодействие срещу държавната църква. Те най-напред бяха конституционно-правно оформени в американските „колониални” държави.

Постулатите на естественото право и неговата висока преценка за разума на отделния индивид насърчаваха развитието на безусловната религиозна търпимост, която все повече се налагаше в просветената полицейска държава. Поради това, в обществения живот се оформи една частноправна религиозна среда. Всеки можеше по собствено усмотрение да бъде вярващ или невярващ.

Редом с тези схващания за религиозната свобода, обаче, католическата църква продължаваше да съществува като една държавна организация, която претендира за политическа власт. От друга страна, в Германия протестантските църкви, които израснаха в тясна връзка с благосклонно настроените към тях териториални княжества, се намираха в тесни организационни и политически отношения с държавата.

В противоположности на католическите държави Франция, Италия и Испания, и предимно протестантските северни страни и Англия - германското политическо развитие трябваше да държи сметка и за двете християнски вероизповедания. Католическата църква бе по-слаба от протестантската, в числено отношение надминаваше последната, обаче, в областта на политическата дейност, която смело провеждаше чрез единната си йерархична църковна организация. Напротив, германската протестантска църква, която се вдъхновяваше от религиозните форми на лютеранството, не можеше да си създаде собствени църковни форми, чрез които да се противопостави, в качеството си на политическа сила, на държавната власт. Евангелските териториални църкви бяха по своето устройство един политически отпечатък на териториалните княжества и бяха тясно свързани с е

Докато Англия, и при своето парламентарно устройство, можеше да запази едно правилно отношение към религията и църквата, господстващият слой във все повече изродената либерална германска държава, който изникна след смъртта на Бисмарк, се отнасяше с безразличие към народ и религия. Ако Англия, благодарение на своето островно положение, можеше да се запази, най-вече в тази област, от влиянията на френската революция, германските териториални държавици, поради липса на едно религиозно чувство, бяха силно изложени на противонародни и противорелигиозни влияния. С това се обяснява обстоятелството, че триумфиращият по това време политически католицизъм накара даже и Бисмарк да преговаря с него.

Едва Германското движение, което израстваше в предизвикания от световната война прелом, можеше да осъзнае отново значението на религиозните ценности, макар и да отхвърля техния конфесионален и догматичен характер. Мировгледът на националсоциализма създаде по естествен начин вратата в новите основни политически ценности, които легнаха в основата на движението. Народните политически ценности, „кръв и земя”, трябваше да бъдат меродавни за политиката на националсоциализма. С това се взема едно становище, което е напълно съобразно с основните идеи на християнството. То намира следния израз в п. 24 на нац. соц. програма: „Партията застъпва становището на едно позитивно християнство, без да се обвързва с едно определено конфесионално изповедание”. Това становище се различава от онова на фашизма, чието ориентиране към католицизма е отразено ясно в политическите му схващания. Националсоциалистическото движение и създадената от него водаческа държава, обаче, трябваше още от началото да държат сметка за различните традиции на двете големи християнски вероизповедания.

Националсоциализмът нямаше същата възможност за създаване на едно религиозно и църковно единство, както това единство беше на лице при изграждането на германската политическа общност. Въпреки това, националсоциализмът трябваше да даде едно политическо разрешение на въпроса за отношението на държавата и църквата в германската водаческа държава. Това беше необходимо, тъй като голямото мнозинство от народните другари принадлежат на едно от двете вероизповедания. Въпросът за създаването на едно ново религиозно движение днес още не е назрял.

§ 2. Политическа и държавноправна уредба на отношението между държава и църква в германската водаческа държава.

Когато човек иска да има представа за отношението между държава и църква в германската водаческа държава, трябва най-напред да има предвид основния политически прелом, който националсоциализмът създаде в германския народен и държавен живот. Националсоциализмът, заставайки на едно национално становище, създаде германското народно и държавно единство. Най-важното средство за това единство е националсоциалистическата партия. Когато се наблюдава в германската водаческа държава отношението между държава и църква, трябва да се има предвид, че държавата в качеството си на политическа величина получава своята идеология от националсоциалистическа партия.

С това се обяснява обстоятелството, че в критичните години на Ваймарската държава, политическият католицизъм, който виждаше в лицето на засилващото се националсоциалистическо движение своя смъртен враг, привлече католическата църква в борба срещу националсоциализма. Едва след като националсоциализмът пое властта, епископите ревизираха това свое становище. Най-добър израз на това е посланието на германските архиепископи и епископи: „Нашето отношение към новия Райх”.

Водачът обясни в своята реч пред Райхстага от 23 март 1933 год., че националното правителство счита двете християнски вероизповедания за най-важните фактори в запазване на германската народност. „То (правителството) ще се отнесе с обективна справедливост към всички вероизповедания. То не може да понася, щото принадлежността към едно определено вероизповедание или раса да допуска освобождаване от законните задължения, или да дава разрешение за безнаказаното извършване на престъпления. Грижата на правителството е насочена към създаване на искрен взаимен живот между църква и държава. Борбата против материалистичния мироглед и стремежът за създаване на една истинска народна общност служат, както на интересите на германската нация, така и на благото на нашата християнска вяра”.

От друга страна, евангелските църкви бяха дълбоко засегнати от политическия прелом, който настъпи с националсоциализма. Характерно за тяхното организационно развитие беше, че те, даже и след ноемврийската революция, не можаха да се откъснат от влиянието на тогавашната държавна организация. Евангелските провинциални църкви напр. възприеха парламентарната система, без да и придадат онова значение, която тя имаше за държавното устройство. Те не бяха въобще способни за организационен и самостоятелен парламентарен политически живот във ваймарското междуцарствие. Поради това, представителите на евангелските църкви отразяваха разпокъсаността и мирогледа на политическите партии в държавиците. Обстоятелството, че различните политически партии търсеха поддръжката на

евангелската църква не спомогна за засилване позициите на евангелските провинциални църкви спрямо държавата.

Националсоциализмът завари това положение. Наистина, либералната държава беше обявила отделянето на църквата от държавата. Това се отнасяше, обаче, само за организационното откъсване на евангелската църква. Защото едно вътрешно отделяне на държава и църква беше дотолкова невъзможно в либералната държава, доколкото голямото мнозинство от народа се числеше към организациите на двете големи християнски вероизповедания.

С това се повдига въпросът: дали и доколко учреденото от Ваймарската конституция отношение между държава и църква е още в сила? Ваймарската конституция създаваше двойко уреждане на тези въпроси:

Най-напред, чл. 135, защитава верската свобода на отделната личност. Това е равносилно със свобода на вероизповеданията. Всеки е свободен да има известно вероизповедание или съвсем да няма такова. Всички държавни разпоредби, които предписват на „жителите на Райха” да вярват в нещо или да не вярват, са забранени и противоконституционни. Чл. 136 от Ваймарската конституция прави само съответните заключения за дейността на отделния гражданин в официалния живот: той постановява, че „гражданските и публични права и задължения не са обусловени и не могат да бъдат ограничавани въз основа на принципа за религиозната свобода”.

Принципът за верската свобода на индивида намира приложение и в национал социалистическата държава, което следва от разпоредбата на заместника на водача-Рудолф Хес - от 14 октомври 1933 год., в която е казано: „Никой националсоциалист не трябва да бъде онеправдан, затова, че той не принадлежи към известно вероизповедание или организация, или пък защото е невярващ. Вярата е чисто лична работа, за която той е отговорен само пред съвестта си”.

Ние виждаме, прочее че германското основно право за свободата на вярата, което легна още в началото на английската държава, е едно основно начало и в германската водаческа държава. Инквизиционната верска принуда и еретичеството не са присъщи на германския характер.

От друга страна, националсоциалистическата държава няма нито възможността, нито желанието да пренебрегва и да не държи сметка за обстоятелството, че двете християнски църкви в Германия и днес представляват една историческа сила, защото към тях принадлежи голямото мнозинство от народните другари. Дотолкова и националсоциализмът се обявява в своята програма за позитивното християнство. Той, обаче, не може да се обвърже конфесионално, защото в Германия всяко християнско вероизповедание има голям брой привърженици. Фашистката държава, напротив, може да се обвърже с католицизма, защото той е единственото вероизповедание в Италия.

В държавноправно отношение, признаването на християнската църква за историческа сила в германския народен и държавен живот беше намерило израз вече във ваймарската конституция. Съществуващото в Германия правно устройство на църквите като публично правни тела бе възпроизведено и от чл. 137 на Ваймарската конституция. Чл. 2 от Закона на Райха за устройството на германската евангелска църква, придава и на новата организация качеството на публично-правно тяло. Фактът, че църквите са публично-правни тела, се обяснява с това, че те отговарят на една нужда на народния и държавен живот и имат в този смисъл политически характер. Те са по необходимост свързани с народния и държавен живот.

За държавата и специално, за народната държава, която вижда в народа политическата основна ценност, трябва да се подчертае, че в нея народност и вероизповедание не са противоположности. Народната държава е политическата жизнена форма на народа. Същността на политическия елемент се състои в това, че народът е творец на общността; той твори политическата общност. Смисълът на политическия елемент трябва да се търси в неговото отношение към народната общност, в качеството ѝ на върховна земна единица. По начало прочее, само земните образувания на този свят са от политическо естество.

Религиозната верска сфера, която се отнася за свръхземни ценности, трябва да се различава от политическата сфера. Индивидуалната религиозна вяра, а с това и отношението на отделния човек към Бога, лежат в една неpolitическа област. С оглед към това може, както е и в действителност, да се признае верската свобода и в националсоциалистическата държава. Тя се отличава от политическата етика, която по своята същност може да бъде само етика на общността.

Въпреки това различие между същността на държавата и църквата, между политическата и религиозна сфера, органическата връзка на държавата с църквата се обуславя от естеството на народния бит. В качеството си на исторически сили, църквите са свързани с народния бит и трябва да държат сметка за него. Поради това, църквите не могат никога да останат настрана от истинските политически движения, които са винаги народни движения. Истински политически движения израстват винаги от народа и си извоюват своето право даже и срещу държавната власт, когато нейните носители не осъзнаят политическия дух на времето. Хората, които се борят за прокарване на нови политически идеи са същевременно членове на една църква.

Ето защо, никоя църква не може да се отнесе с безразличие към тези хора и идеи, защото тогава ще се обяви против самия народ.

Ако големите политически движения през дадена епоха не са безразлични за църквите, които представляват исторически сили, то и държавата от своя страна не може да се отнася с безразличие към църквата. Докато едни и същи хора, от една народност, едновременно са обединени около политически и религиозни ценности, дотогава не може да се говори за отделяне на държавата от църквата. Мисълта за едно подобно отделяне може да изникне само от едно скептично и материалистично схващане, което няма никакво разбиране за ирационалните ценности на вярата. Това е в края на краищата безотечествения интелектуализъм, който създаде либералистичния повик за разделянето на църквата от държавата.

Наистина, тяхното организационно разделение е едно историческо събитие, което се обяснява с модерното държавно развитие. То ще се запази и занапред. От това следва, че организацията на политическия живот принадлежи на държавата, в качеството ѝ на политическа жизнена форма, докато организацията на религиозния живот на отделните вероизповедания е работа на църквите. Това теоретическо разрешение на въпроса, обаче, практически довежда до много търкания и недоразумения, които характеризират отношенията между държава и църква в днешно време.

В Германия се затруднява организационното разделение, защото църковно-правното устройство на католическата църква се различава от това на евангелската, а и вътре в евангелската църква, от друга страна, има различни разбирания по тези въпроси. Признатото основно положение, според което, верските истини не трябва да се засегнат от намеса на политически сили, се усложнява на практика твърде много, тъй

като политическото значение на черковното право и понятието за църква в различните вероизповедания е различно.

В католическата църква църковно-правното устройство принадлежи към същността на църквата. Католическото черковно право създава формите на един йерархически ред, който представлява здрава поддръжка на католическото верую. Католическата църква се чувства още от времето на своето основаване като историческа и политическа сила. Според нейното схващане, тя е: „световна църква, която не е обвързана, както държавите към териториални граници, а е свръхнационална” (Айхман - Учебник по черковно право). Това свръхнационално схващане на католическата църква не изключва едно позитивно отношение към народ и нация. Резултатът от допитването до народа в Саарската област потвърди недвусмислено, че народният другар католик е привързан към своя народ и нация.

От друга страна, не може да се оспори това, че водачеството на католическата църква, въз основа на своето свръхнационално положение, искаше да запази националните интереси на различните народи, поради което не можеше да вземе становище относно значението на народността изобщо. Положението на католическата църква като универсална църква създава известни предимства на нейните организации в отношенията им към държавите, особено към онези, чиито национален строеж още не е завършен. С това се обяснява обстоятелството, че тъкмо във Ваймарската държава значението на политическия католицизъм беше много силно, и обратно, националсоциалистическото движение, което прави разлика между религиозен и политически католицизъм, отстрани незабавно последния. Национал -социализмът почита и запазва религиозните ценности, които църквите в качеството им на исторически сили, разпространяват със своята работа между народа. Той трябва, обаче, поради своите народностни схващания да бди, щото политическото възпитание на народа да бъде вдъхновявано от идеите на Движението и да бъде поставено на свръхконфесионална основа.

Това разделение между дейността на католическата църква и тази на Движението и държавата в германската водаческа държава беше уредено по миролюбив начин чрез договор. Конкордатът с Райха от 20 юли 1933 г. си поставя в своето предисловие за задача „да уреди за дълго време отношенията между католическата църква и държавата във всички области на германския райх по един задоволителен начин и за двете страни”. Конкордатът с Райха съдържа важни «политически» клаузи. Така държавата има правото, съгласно чл. 14 на конкордата, да изрази пред папата „съмнения от общо политическо естество” против назначаването на висши духовници, преди всичко при назначаването на архиепископи и епископи. Според чл. 16, епископите, преди да вземат своите диоцези, дават клетва за вярност към държавата. Чл. 31 на конкордата защитава дейността и институциите на католическите организации и съюзи, които служат изключително на религиозни, чисто културни и благотворителни цели. От това се вижда, че държавно-политическото възпитание се намира изцяло в ръцете на партията и държавата. На тази основа в германската водаческа държава се развива разделениято на областите на действие между държавата и католическата църква.

Развитието на евангелското черковно право се характеризира още от начало с липсата на един политически център и с тесните връзки между израсналите вследствие на реформацията църкви и преминалите към новата вяра териториални монархии. От тогавашното политическо положение се обяснява факта, че всички евангелски църкви станаха държавни църкви (Landskirchen) и се намираха в тясна организационна връзка с държавите. Тази организационна връзка се подсилваше от финансовата подкрепа, която

отделните държавици оказваха на евангелските църкви. Това положение се запази при ноемврийския преврат и Ваймарската конституция. Знаменателно е обстоятелството, че при създаването на ваймарската партийна държава, евангелската църква, също така, възприе парламентарната система и партията играеше голяма роля в църковната организация на евангелската църква. Въпреки това, или по-право, поради това, евангелските политически партии не можаха да се наложат в държавно-политическия живот. Докато политическият католицизъм имаше една здрава опора в авторитарната и йерархически устроена организация на католическата църква, евангелската църква, поради своята разпокъсаност и липса на едно собствено единно политическо становище, не можа да осъществи своите политически стремежи.

Ясно е, поради всичко това, че създаденото от националсоциализма германско единно движение засегна и евангелската църква. След като евангелските църкви в цялото свое историческо развитие като църкви на отделните държавици винаги се намираха в по-голяма или по-малка организационна връзка с държавниците и в своето организационно съществуване бяха зависими от тях, сега трябваше да държат сметка за устройството на националсоциалистическата народна и единна държава. Тази мисъл беше ясно изразена от Водача в една реч пред радиото от 22 юли 1933 год., когато той подчерта, че националсоциализмът има желанието да постигне, както с католическата църква, така и с евангелската, едно ясно разбирателство. „Това предпоставя наистина, че на местото на множеството евангелски църкви ще се създаде една единствена църква на Райха. Държавата няма никакъв интерес да преговаря с 25 или 30 църкви. Още повече тя е убедена, че гигантските задачи на днешното време и тук налагат едно обединение на всички сили”.

Наистина евангелските църкви на държавиците не могат да се запазят от стихията на единното движение, което обхвана в себе си евангелското население. Чрез „Основния закон на германската евангелска църква” от 11 юли 1933 год. беше проведено организационното единство на евангелските църкви на отделните държавици на Райха; това единство бе признато от Закона за устройството на германската евангелска църква от 14 юли 1933 год. в целия Райх.

В предисловието на този устав се изразява успоредицата между народно-политическото и евангелското-църковно единство по следния начин „В онзи час, в който Господ ни дава да изживеем един голям и исторически прелом у нашия народ, германските евангелски църкви се обединяват в една единна германска църква за окончателното завършване на единението, което се започна от германския евангелски църковен съюз”. Член 2 на Закона от 14 юли 1933 г. постановява, че правата и задълженията на германския евангелски църковен съюз, който представляваше само едно свободно споразумение между евангелските църкви на отделните германски държави, преминават върху германската евангелска църква, която представлява занапред едно единно публично-правно тяло.

Според чл. 2 на евангелския църковен устав, евангелската църква се състои от отделните църкви за всяка област (Landskirchen). Уреждането на германския общоцърковен правен живот се ръководи от църквата на Райха, а така също, отношението между държава и църква и отношението между евангелските църкви и чуждите религиозни общества се направлява от тази институция. Изобщо, устройството на евангелската църква на Райха още не е завършено.

Въпросите относно вярата, догмите и черковното учение се считат от националсоциалистическото водачество за вътрешно-черковни отношения. Ясно е също, че една модерна държава, каквато е националсоциалистическата, по принципи

съображения, а така също и пред вид на различните религиозни схващания сред германския народ, не може да въздигне въпроса за религията в един държавно-политически въпрос. Държавата само трябва да бди, щото духовните борби относно религиозни и верски въпроси да се развиват в такива форми, които не заплашват новосъздаденото политическо единство на германския народ. Германската водаческа държава трябва да има пред вид обстоятелството, че политическото единство на германския народ не съответствува на едно подобно верско единство. Трябва да се внимава, също така, щото, създаденото от националсоциалистическото движение политическо единство на германския народ да не бъде заплашено от вътрешните борби на църквите, нито от борбите на самите църкви, нито най-сетне от конфликтите между стоящите извън тях верски общини.

Задачата на водачеството при урегулиране на отношенията между държавата и църквата е твърде тежка, защото трябва да се запази държавния авторитет и едновременно да се осигури свободата на вероизповеданията.

За разработка и разрешението на всички тези въпроси е създадено Министерство на Райха за църквите начело, на което стои райхсминистър Керл.

§ 3. Свобода на мисълта и културата.

Във Ваймарското междуцарствие за областта на културния живот липсваше всякакъв водачески елемент. Тогава не бяха дошли още до убеждението, че всяка истинска държава се гради от съответен политически тип хора, които имат едно определено политическо схващане.

Такъв политически тип беше джентълмена в Англия. Джентълменът се създаваше от старите, пълни с традиции, английски университети. Той почиваше, обаче, върху плутократическа основа, защото това особено възпитание беше достъпно само за богатия, господстващ слой. И тъй като този политически тип напълно съзнателно се ориентираше към английския национален живот, английската водаческа държава никога не е считала за нужно да осигури свободата на такива либерални схващания, които са били в разрез с английския национален светоглед. Цензура на книгите и театралните представления е имало винаги в Англия. Английската водаческа държава не е признавала никога „правото“ за разложение на националния и културен живот.

Напротив, необвързаният от подобни ценности, и поради Тома изроден германски либерализъм, най-вече в следвоенното време, със свойствената ни „германска задълбоченост“, премахна всички пречки, които ограничаваха свободата на мненията. Германското либерално държавно право искаше да приложи правното основание за свобода на вярата и върху идеята за свободно изразяване на схващанията, като прокламираше абсолютното право за изразяване на всяко най-различно мнение в рамките на основния закон⁴). Закони против едно политическо схващане, „напр. един закон, който забранява разпространяването на комунистически или фашистки, атеистични или противобиблейски учения“ (Аншюц) се, считаха за противоконституционни. Приведеният от Аншюц пример, показва ясно, че

⁴ Вж. чл. 118 на Ваймарската конституция и обяснението към този член в четвъртото издание на коментара на Аншюц.

либералното държавно учение не съзнаваше същността и границите на „политиката“. Защото изразяването на „противобиблейски схващания“, доколкото то се проявява във форми, които не засягат религиозните чувства на други верующи, не може да бъде забранено в една държава, в която съществува религиозна търпимост. Напротив, всяка водаческа държава има правото и задължението да забранява политически учения, които заплашват нейното устройство и съществуването на нейното политическо единство. Либералната държава, която беше „плюралистична“ в отношенията си към културата, наблюдаваше безпомощно духовно-политическото и културно разложение на германския народ. Чл. 118 на Ваймарската конституция постановяваше, че цензурата не е допустима. Изключенията, които същият член правеше, под натиска на политическата действителност, по отношение преследването на порнографическата литература, както и това за защита на младежта, бяха недостатъчни, защото се ограничаваха само с негативни, чисто предпазни мерки. Позитивно културно творчество въобще не може да бъде създадено от една изродена либерална държава, която е изградена върху релятивистичен и скептичен светоглед.

Напротив, националсоциалистическата държава, която е изградена върху основата на един здрав политически мироглед, възприе по начало една коренна промяна на държавната политика в тази област. Външният признак за това бе създаденото чрез наредбата на райхспрезидента от 13 март 1933 год. министерството на Райха за народна просвета и пропаганда. С наредба на Райхсканцлера от 30 юни 1933 год. министерството на Райха за народна просвета и пропаганда беше обявено за компетентно относно „духовното влияние върху нацията, пропагандирането на държавни, културни и стопански въпроси, информацията вътре в страната и в чужбина и управлението на всички институти, които служат за тези цели“. По този начин, на това министерство бе възложено да се грижи за позитивното насърчение на германската култура и за нейното съобразяване с германския народен и държавен живот.

Външните организационни рамки за изпълнението на тази гол-ма задача се създадоха чрез Закона за културните камари на Райха от 22 септември 1938 год. В официалните мотиви към този закон е казано „че намерението на националсоциалистическата държава не е да наложи една култура от горе, тъй като културата израства от самия народ. Държавата има за задача да се бори с вредните за културата сили, а ценните да насърчава, съгласно началата за отговорност пред националната общност“.

За да се провежда германска културна политика с необходимо, щото творците във всички нейни области, под водачеството на Райха, да бъдат обединени в една единна общност. Райхът трябва, както да определя духовните линии, така и да организира и обединява професиите.

Ето защо, творците в отделните области на културата, според техната работа, бяха обединени в следните камари: камара на писателите, камара за печата, камара за театъра, камара на музиката и камара за изобразителните изкуства. Тези камари са публично-правни тела и заедно със създадената от по-рано камара за филмово изкуство, образуват една камара за културата на Райха. Тя обединява всички творци в едно духовно културно единство. (Райхсминистър д-р Гьобелс в своята реч при отваряне на Културната камара на 15 септември 1933 год.), заяви, че тя е едно общо публично-правно тело, което има за задача: чрез обща работа на участващите в нея културни дейци, под водачеството на райхсминистъра на народната просвета и пропаганда, да засили отговорността на германската култура към народ и Райх, да уреди стопанското и социално положение на културните дейци и да примири

участващите в камарата групи. (§ 3 от наредбата на Закона за културните камари от 1 ноември 1933 год).

Освен тази нова организационна структура, трябваше да бъде премахнато и либералното законодателство, което допускаше „свобода на схващанията”. Напълно естествено е, че една абсолютна свобода на схващанията, в смисъл на чл. 118 от Ваймарската конституция не съществува в германската водаческа държава и това постановление е загубило своя смисъл.

Свободата на печата беше една важна съставка от общите либерални схващания. Понятието за абсолютната свобода на печата бе абсолютно либералистично, а също и законите за печата бяха такива. Ето защо § 1 на Закона за печата от 7 май 1874 год. постановяваше, че „свободата на печата подлежи само на онези ограничения, които са формулирани и допуснати от съществуващия закон.” По този начин Законът за печата се изчерпваше с държавноправни и полицейско-правни наредби, чрез които се уреждаше до известна степен печата и се ограничаваше възможността за нападки срещу държавата.

Основната мисъл, която Закона за редакторите от 4 октомври 1933 год. прокарва, е тази, че печатът и отговорните участници в него не трябва да работят вече с индивидуалистични настроения, защото те изпълняват една обществена служба. Както радиото, чието политическо значение беше осъзнато и в либералната държава, така също и печатът е едно от важните средства за духовно въздействие върху нацията. Ето защо той трябва да бъде въздигнат в една публично правна институция, която да е включена в държавата, в политическата форма на народа.

В този смисъл чл. 1 от Закона за редакторите постановява, че „онези, които по професия или по назначение като редактори, сътрудничат за изграждане на духовния образ на издаваните в Райха вестници и политически списания, чрез статии, съобщения или образи, изпълняват една обществена служба, която е свързана с определени от този закон права и задължения”.

С оглед на тази обществена функция на печата, законът свързва допускането до редакторство с изпълнението на редица условия, които са една гаранция за това, че известно лице ще може да се справи с възложените му задачи. Според същия закон, редакторите трябва „да излагат вярно задачите и предмета и да ек служат при тяхната преценка, с най-добрите си знания.” Те са задължени, обаче, също така, съгласно предписанията на § 14, да изхвърлят всичко онова, което уврежда интересите на нацията.

Новите закони засегнаха и театралното дело. Чрез Закона за театъра от 15 май 1934 год., театърът беше превърнат от едно „частно заведение за изкуство” в институт с обществени задачи. Тези задачи не са само от естетическо естество, но и от морално. Публичният интерес към театъра не се изчерпва с необходимостта от полицейски надзор, но засега и въпроса за водачеството на театъра. (Вж. мотивите към Закона за театъра). Преди всичко, театърът не се счита вече за едно занаятчийско предприятие, както това беше до сега, и затова се устройва от особен закон.

§ 1 на Закона за театъра подчинява „театрите в областта на Райха, по отношение на техните културни задачи, на водачеството на райхсминистъра за народна просвета и пропаганда” Законът урежда по-нататък правилния подбор на артисти, художествено ръководство, а в § 5 дава право на компетентния министър да състави репертоара на театъра. Докато по-рано всички пиеси, които засягат народния и държавен живот, можеха да бъдат безпрепятствено представени, ако не засегаха непосредствено

държавния ред, днес съответният министър може да забрани представлението на известни пиеси изобщо или в единични случаи, а така също може и да изисква, при известни предпоставки, представянето на определена пиеса.

Най-после и Закона за кината от 6 февруари 1934 год. създаде основни промени в контролата на кината. Наистина, цензура на филмите съществуваше и във ваймарската държава в рамките на чл. 118 на Ваймарската конституция и на Закона за кината от 12 май 1920 год. Упражняваната според този закон предпазна цензура от службите за кината ставаше по чисто полицейски съображения. Според това, не се допускаше представянето на един филм, когато проверката показва, че неговото представяне може да бъде против интересите на държавата, да заплашва обществения ред и сигурност да накърнява религиозното чувство или да урежда престижа на Германия и отношенията и с други държави. (§ 1 на Закона от 20 май 1920 год). Изобщо обаче, политическите, социални и др. тенденции не бяха пречка за прожектирането на един филм.

Напротив, § 7 на новия закон за филмите защитава „националсоциалистическото религиозно, нравствено и художествено чувство”. По този начин, филмовата цензура има днес възможността, не само да действа полицейско предпазно, но чрез забраната на неморални, блудкави и порнографически филми да развива нравственото и художествено чувство.

§ 4. Възпитание и наука.

В либералната държава задачите на възпитанието се свеждаха до възпитание на „свободни граждани”. За миогледа на либералната демокрация не бяха от значение връзките на отделния индивид с народната общност. Ето защо, либералната държава се виде принудена, за да запази онази форма на държавен и обществен живот, в която нямаше водачество и авторитет, да прокламира „свободната воля на индивида” Тя искаше да запази даже и „суверения индивидуалитет” на детето, за да не попречи на неговото свободно развитие. Като последствие на тези схващания се яви един хаос в областта на либералната педагогическа наука, която нямаше никакви програмни и политически насоки.

В германската водаческа държава, обаче, съществува такова народно и духовно възпитание, което е в тясна връзка с всички позитивни сили на народния и държавен живот. Това означава, преди всичко, че младежта съзнателно е свързана с народ и държава и е привлечена за отговорно политическо сътрудничество.

Водачите не могат - както се каза по-горе - да бъдат изкуствено създадени. Политическата основа за едно действително водачество може и трябва да бъде създадена във водаческата държава от младежта. Идеята за народната общност и нейното водачество трябва да премине в кръвта и плътта на младежта. По този начин само можа да се създаде онзи политически тип хора, които изградиха германската водаческа държава.

Естествено, това политическо възпитание не трябва да се изрази само в едно уеднаквяване на духовната и физическа личност, а трябва също така да спомогне за образуването на характера и да бъде един стимул за по-високо духовно и физическо развитие. Преди всичко, трябва да се постигне едно равновесие между умственото и физическо обучение. „Народната държава трябва да изхожда от предпоставката, че един слабо образован, но физически здрав човек, който притежава силен характер и е

изпълнен с волева сила, е по ценен за народната общност, отколкото умния слабак” (А. Хитлер).

Партията, в качеството ѝ на политическо средство на водачеството, има да изпълнява една важна задача при насочване на възпитанието в духа на народа и държавата. Задачата на водачеството на младежта е, във взаимна работа с родители и училище, да създаде една народна и държавна младеж, чиито най-добри членове да вземат отговорно участие във водачеството на нацията. „Защото силата и непоклатимостта на водаческата държава зависи от годността на по-малките водачи и тяхната способност да поддържат един постоянен, съзнателен и доверителен контакт с народа. Това не се постига само с команди, а чрез личен пример и заслуги” (Кьолройтер - Общо учение за държавата стр. 257).

Съгласно Закона за Хитлеровата младеж от 1 декември 1936 год., цялата германска младеж е обединена и организирана в организацията „Хитлерова младеж”, където се възпитава в духа на националсоциализма и се подготвя за служба на народа и народната общност. Тук взема много място и физическото възпитание.

Всички тези реформи бяха проведени чрез създаденото Министерство за наука, възпитание и народно образование. Докато във ваймарската държава не можа да се създаде закон за единното образование на Райха, чрез Закона от 21 януари 1935 год. се уеднакви даже и университетското образование. Райхът урежда, също така чрез договор с църквата, и участието, което тя взима във възпитанието на младежта.

Тези реформи, обаче, не засягат с нищо правилно разбраната „свобода на науката”. Защото от всичко до сега изложено следва, че една наука, необвързана от никакви предпоставки и условия, не може да съществува. Тя е присъща само на изродения либерализъм. Един интелектуализъм, който се разпространява под маската на една подобна наука, не доведе до научно познание, а до разпокъсване духовните сили на народа.

Ако германската наука трябва да има ясно съзнание за органическа връзка с народния и държавен живот, ако тя трябва да бъде в този смисъл политическа наука, то също така трябва и ще бъде запазена в тези рамки свободата на нейните изследвания и обективно становище. Обективността на науката не се състои в липсата на отношение към политическата действителност, а в съсредоточена и творческа работа върху нейния предмет.

Затова наука не се създава по команда. Хора на науката могат да бъдат само онези, които имат творчески способности и съзнание за отговорност към народ и държава. Само такива учени трябва да сътрудничат при научното обучение на германските служители на държавата.